

DARBININKAS

Vol. LXXXIX, Nr. 7/8 (29/30)

341 Highland Blvd, Brooklyn, NY 11207

Liepa/Rugpjūtis - July/August, 2004

Mirė RONALD WILSON REAGAN

1911-2004

40-tasis Amerikos prezidentas

Š. m. birželio 5 d. savo namuose, Los Angeles priemiestyje Bel Air, mirė nuo plaučių uždegimo komplikacijų 40-tasis Amerikos prezidentas Ronald Wilson Reagan. Apie dešimtį metų jis sirgo Alzheimer liga.

Dvi kadencijas (1981-1989) jis buvo Amerikos prezidentu; prieš tai du terminus buvo Kalifornijos gubernatorium. O iš profesijos – Hollywoodo aktorius, vaidinęs 59-niuose filmuose.

Visa Amerika jo liūdėjo net šešias dienas. Prezidentui buvo surengtos pačios iškilmingiausios laidotuvės, kokias iki šiol turėjo tik keli buvę prezidentai.

Pirmiausia jo karstas buvo nugabentas į *Ronald Reagan Presidential Library*, kuri yra Simi Valley, CA. Čia jis dvi dienas buvo pašarvotas uždaramame Amerikos vėliava uždengtame karste. Žmonės galėjo čia jam atiduoti paskutinę pagarbą, aplankydami jo karstą. Buvo nuolatinės eilės, nes dviejų parų laikotarpyje čia apsilankė arti 100,000 įvairiausio amžiaus žmonių. Birželio 9 d. jo karstas buvo nuskraidintas į Washington, DC, ir ten vyko pati iškilmingiausia laidotuvių dalis: iš Andrews oro uosto su simboline ceremonija buvo pervežtas į kapitoliją ir rotundos centre padėtas ant paaukštinimo. Karstą vežė šešių arklių traukiamas 100 metų senumo vežimas, o užpakalyje karsto buvo vedamas pabalnotas žirgas; balne buvo prezidento jojimo batai; atsukti atgal – tai simbolika, kad raitelio daugiau nebėra... Prie kapitolijos žmonės vėl laukė po keliolika valandų, kad galėtų įeiti į vidų ir su velioniu paskutinį kartą atsisveikinti.

Penktadienį, birželio 11 d. 11 val. ryto vyko oficialios atsisveikinimo pamaldos Nacionalinėje katedroje (episkopų bažnyčioje). Susirinko visi dignitoriai: prezidentai, ministrų

kabineto nariai, užsienio ambasadoriai ir apie 180 valstybių atstovų. Gal išskirtinai reikėtų paminėti, kad dalyvavo ir Margaret Thatcher, Michael Gorbahev, Britų princas Charles ir kt.

Karstą visur lydėjo šeima: našlė Nancy Reagan ir vaikai Michael, Patti ir Ronald Prescott, jr. O Nancy Reagan buvo visur palydima gen. mjr. Galen B. Jackson, kuris yra Washington apygardos kariuomenės vadas ir vadovauja prezidentinėms laidotuvių ceremonijoms.

Po iškilmingų pamaldų, atsisveikinimo kalbų (prezidento George W. Bush kalba truko net 15 minučių),

(nukelta į 12 psl.)

Baltuosiuose Rūmuose nuolatinų misijų šefams surengtame priėmime (iš k.): Lietuvos diplomatijos šefas dr. Stasys Bačkis, Ona Bačkienė, Nancy Reagan ir prezidentas Ronald Wilson Reagan. Nuotrauka iš "Darbininko" archyvo

Ivykiai Lietuvoje

Pagal išankstinius balsavimo rezultatus, kuriuos skelbia Vyriausioji rinkimų komisija (VRK), už V. Adamkų pirmajame ture balsavo 30,85 proc. rinkėjų, o už K. Prunskienę - 21,35 proc. atėjusiųjų į rinkimų apylinkes. VRK duomenimis, V. Adamkus pirmąjį turą laimėjo Kaune, kur jam savo balsus atidavė 44,53 proc. rinkėjų, Vilniuje (36,98 proc.), Panevėžyje (32,55 proc.), Klaipėdoje (32,18 proc.), Šiauliuose (31,32 proc.). Daugiausiai balsų už V. Adamkų atidavė ir Kauno rajono rinkėjai (41,22 proc.), Birštono (36,69 proc.), Neringos (35,71 proc.), taip pat Šilutės rajono, Prienų rajono, Jurbarko rajono, Palangos rinkėjai. K. Prunskienę daugiausiai parėmė Visagino rinkėjai, kur jai buvo palankūs net 71,33 proc. gyventojų. Beje, prie balsadėžių Visagine atėjo mažiausia šalies gyventojų dalis - 19 valandos duomenimis, rinkimuose balsavo vos 25,43 proc. rinkėjų. Daugiausiai K. Prunskienę parėmė ir Šalčininkų rajono rinkėjai (41,66 proc.), Vilniaus rajono (35,03 proc.), Mažeikių rajono (32,47 proc.), Telšių rajono (32,47 proc.), Švenčionių rajono (31,49 proc.). Už K. Prunskienę taip pat balsavo Akmenės rajono, Plungės rajono, Kretingos rajono ir kitų rajonų gyventojai. Darbo partijos ir Tėvynės sąjungos remtas Petras Auštrevičius, surinkęs 19,33 proc. balsų, liko trečias. Buvęs vyriausiasis euroderbybininkas pirmąjį turą laimėjo Kėdainių rajone, kur už jį balsavo 26,58 proc. rinkėjų, ir Kalvarijoje, kur už P. Auštrevičius surinko 25,53 proc. rinkėjų. Naujosios sąjungos kandidatė į prezidentus, socialinės apsaugos ir darbo ministrė Vilija Blinkevičiūtė pirmąjį prezidento rinkimų turą laimėjo Pakruojo rajone, kur už ją balsavo 40,40 proc. rinkėjų, taip

pat Varėnos rajone (29 proc.), Skuodo rajone (27,91 proc.) ir Rietave (23,89 proc.). Paskutinis likęs socialdemokratų kandidatas, laikinasis Seimo pirmininkas Česlovas Juršėnas, surinkęs 11,91 proc. rinkėjų balsų, yra absoliutus pirmojo turo laimėtojas savo gimtajame Ignalinos rajone. Čia už jį savo balsus atidavė 28,48 proc. rinkėjų. Vyriausios rinkimų komisijos (VRK) naujausiais duomenimis, už 77-erių metų V. Adamkų balsavo 30,75 proc. rinkėjų 2033-jose rinkimų apylinkėse. Iš viso yra 2038 rinkimų apylinkės. V. Adamkus pirmąjį daugelyje miestų ir rajonų apygardų, daugiausia balsų kandidatas surinko Vilniaus mieste, Kauno mieste ir rajone, Birštono, Neringos, Palangos miestų bei kitose apygardose. P. Auštrevičius jau pareiškė antrame ture paremsiąs V. Adamkų. K. Prunskienė savo ruožtu teigė besitikinti aktyvios Rolando Pakso paramos. K. Prunskienė prognozavo antrajame ture galinti "perimti" dalį visų trijų į antrąjį turą nepatekusių kandidatų balsų. Antrojo rinkimų turo, kuriame rungsis V. Adamkus ir K. Prunskienė, oficialūs rezultatai būtų paskelbti liepos 2 d., o naujai išrinkto Prezidento inauguracija tokiu atveju vyktų liepos 12 dieną.

Elta
("Darbinikas" ir spaustuve buvo išvežtas birželio 25 d., todėl galutinių rinkimų rezultatų pateikti negalime. Red.)

Dešimtadalis Lietuvos gyventojų yra nusprendę išvykti gyventi į užsienį - didžiausio lietuvių antplūdžio gali tikėtis Didžioji Britanija, Airija ir Ispanija. Tokias tendencijas parodė interneto portalo "Delfi" užsakymu rinkos ir viešosios nuomonės tyrimų bendrovei "Spinter tyrimams" atlikus apklausą. Apie išvykimą į užsienį kartais galvoja, bet nėra apsisprendę dar 17,9 proc. apklaustųjų. Neplanuoja išvykti į užsienį 62,7 proc. apklaustos dalyvių. Stipriausias migracines nuostatas išreiškė jauni, vidutinių ir mažesnių miestų, rajonų centrų gyventojai. Beje, noras ar realus ketinimas migruoti nepriklauso nuo gyventojų pajamų - tarp įvairių pajamų grupių

atstovų, ketinančių išvykti, procentas yra panašus. Pagrindinis išvykimo tikslas - darbas. Tai nurodė 68 proc. atsakiusiųjų. 7,7 proc. norėtų užsienyje ir dirbti, ir mokytis, 6,2 proc. - mokytis. Beje, net 18 proc. negalėjo pasakyti, kokių tikslų nori išvykti. Net 86 proc. tyrimo dalyvių teigė turintys šeimos narių ar artimesnių draugų, kurie po Nepriklausomybės atkūrimo išvyko ir dabar gyvena užsienyje. Migruoti susiruošę lietuviai nepaliauja žavėtis Britų salomis - 27 proc. apklaustųjų teigė, jog geriausia migruoti į Didžiąją Britaniją, 20 proc. - Airiją, trečioje vietoje - Ispanija (16 proc.), 9 proc. pasirinktų vieną iš Skandinavijos šalių, dažniausiai tai būtų Europos Sąjungai nepriklausanti Norvegija. Nežinantys patrauklios Europos valstybės savo svajones dažniausiai linkę sieti su geresniu gyvenimu anapus Atlanto. Tyrimas vyko visoje Lietuvos teritorijoje, iš viso 95 atrankiniuose taškuose. Tyrimo metu buvo apklausti 1005 gyventojai. Tyrimo rezultatai atspindi 18-75 metų šalies gyventojų nuomonę.

Elta

Lenkijos pirkėjams labiausiai patinka lietuviškos uogienės, saldainiai, dešra ir duona, kurią jie nori pirkti neraikytą. Tai paaiškėjo per Varšuvoje vykusias lietuviškų maisto produktų dienas. Specialūs lietuviškų gaminių prekystaliai buvo įrengti keturiuose prekybos centruose "Geant". Nuo gegužės 28 iki birželio 13 dienos juose buvo galima įsigyti lietuviškų maisto produktų. Lietuvos ambasados Lenkijoje antrasis sekretorius Vidmantas Verbickas sakė, jog lietuviškų maisto prekių mugė buvo teigiamai įvertinta tiek pirkėjų, tiek prekybininkų. Pasak jo, daugelis užsakovų pageidavo, jog lietuviška duona į Lenkiją būtų vežama neraikytą. Daugelis pirkėjų, mėgstančių lietuvišką duoną, sakė, jog jiems nepavyko nusipirkti nė vieno neraikyto duonos kepalio. Lietuviškų maisto produktų dienas Varšuvoje surengė Lietuvos ambasada Lenkijoje, Lietuvos Ūkio ministerija bei Vilniaus parodų centras "Litexpo".

IPO

Atostogos ant ratų

Ratas sakoma, esąs seniausias, bet ir naudingiausias žmogaus išradimas. Pasidirbus ratą, žmonėms pasidarė lengviau judėti, nes į ratus buvo galima kinkyti gyvulį. Kai gyvulio vietoje imta kinkyti vanduo, garas, dujos, elektra, tai ratas sukdamas technikos pažangą atsuko iki atominės energijos. Šiandien jau ir atominė energija bandoma kinkyti į ratus. Žmogaus sukurtoje civilizacijoje mažai kas nesukama rato arba nesisuka aplink ratą.

Kartu su ratu sukasi ir žmogus. Ratą pasidirbo savo labui, bet ratas pakinkė žmogų savo dinaminiam tempui. Žmogus dažnai dusdamas sukasi apie mašinos ratus arba be kvapo skuba su ratais. Amerikoje išgirsti sakant, kad čia žmonės gyvena ir dirba ant ratų. Rieda ir atostogaudami.

Atostogos išveda į kelius, dideles ir tirštas žmonių mases. Vieni juda iš miestų, kiti rieda į miestus. Ratai gundo nebepalikti namie ir nesustingti vietoje.

Daug kas kitaip atostogų ir nesupranta, kaip tik keliauti, riedėti, apvažiuoti didelius plotus trumpam tesustojant. Nesakytumei, kad tuo būdu ieškoma poilsio; greičiau – išsiblašymo, permalos, naujų įspūdžių. Kažkoks nerimas gena iš namų ieškoti užmiršimo ir apsiraminimo, bet jo niekur nerandama tokio, kad žmogų pinai patenkintų.

„Šiuo atžvilgiu mes esame dideli, – sako prancūzas Ernest Hello, – nes niekas neįstengia mūsų patenkinti, bet ir nelaimingi, nes mums nuolatos reikia ieškoti daiktų, kurie surasti vis tiek negali mūsų patenkinti... Jei būtų žemėje toks daiktas, kurio būtų verta ieškoti dėl jo paties, jis padarytų žmogaus keliavimui galą. Bet aš tokio daikto nežinau, ir jūs taip pat“.

Vežimo ratai pakreipiami namų linkui ne vien dėl to, kad jau laikas grįžti, bet kad įsinorima grįžti atsišiu, kurio kelionėje nerasta.

Kelionė dažnai lyginama su gyvenimu. „Nors tas palyginimas senas, – pastebi tas pats Ernest Hello, – bet vis dar teisingas“. Jis teisingas tuo, kad abu veda į tikslą, bet veda pro daiktus, kurie gali nuo to tikslo nukreipti.

Kelionėje galima įsižiūrėti į menkniekius ir nepastebėti didingų dalykų, ir tai turi žmogui priminti, kad gyvenime nuo jo akių menkniekiai uždengia tai, kas yra mūsų tikras neramumas ir troškimas. Kelionė ir gyvenimas gali apvilti, jei žemėje ieškoma to, ko ji neturi ir negali duoti – mūsų būties pilnumo ir laimės.

Kai vasara duoda progos pakeliauti, vieni kratosi rimtų dalykų, bijodami nuvargti, ir jie labai nuvargsta galvodami apie niekniekius, kiti auga siela, kai dangus ir jūra atskleidžia prieš jų akis beribį horizontą ir didį susimąstymą.

Mano mielas mokytojas iš Kretingos gimnazijos laikų (1941-1944 m.) Juozas Kojelis keletą kartų spaudoje priminė klasikinį išsireiškimą: „Qui trans mare fugit, coelum sed non animam mutat“. Pažodžiui verčiant: „Kas per jūrą bėga, padangę, bet ne sielą keičia“. Trumpai ir aiškiai: „nuo savęs nepabėgsi“. Tai galioja ir atostogų keliautojams entuziastams.

* * *

Tėv. Kornelijus Antanas Bučmys, OFM, buv. ilgametis *Darbininko* redaktorius, mirė 1999 rugpjūčio 16 d. Kennebunkport, ME, pranciškonų vienuolyne. Pagerbdami jo penkerių metų mirties sukaktį, čia pakartojame jo parašytą vedamąjį straipsnį, kuris buvo atspausdintas 1996 m. liepos 5 d. *Darbininke* Nr. 27. Straipsnis šiandien toks pat aktualus, kaip ir prieš aštuoneris metus. **Red.**

Neužmiršti Gedulo ir išsaugoti Viltį

Baisiojo Birželio minėjimas Lietuvoje

Kasmet vis mažėjantis buvusių tremtinių ir politinių kalinių būrys Gedulo ir vilties dieną susirinko prie paminklo politiniams kaliniais ir tremtiniais Lukiškių aikštėje, prie buvusių KGB rūmų, pagerbti okupacijos aukų atminimą. „Gedulas ir Viltis, jie visada kartu. Jie visada bus kartu. Užmiršti nevalia. Tik neužmiršę Gedulo, išsaugosime Viltį. Viltį, kad tai niekada nepasikartos. Vadinasi, ir Viltį, kad gyvensime vis geriau“, – sakė laikinai einantis Prezidento pareigas Artūras Paulauskas, kreipdamasis į žilagalvius, atėjusius susikaupti, nepamiršti, susitikti su bendražygiais ir savo jaunyste. Tūkstančius žuvusių ir nukentėjusių tautiečių tylos minute pagerbė tremtinių ir politinių kalinių organizacijų nariai, Garbės sargybos kuopos kariai, Seimo ir Vyriausybės atstovai. Tremties laikų dainas ir giesmes prie paminklo atliko buvusių tremtinių choras. Buvusių KGB rūmų prieigose išstatomi moksleivių konkurso „Lietuvos kovų už laisvę, kariuomenės bei netekčių istorija“, kurį kasmet organizuoja Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras, Krašto apsaugos bei Švietimo ir mokslo ministerijos, dalyvių darbai. Gedulo ir vilties dienos renginius tęsė Atminties valanda prie Naujosios Vilnios geležinkelio stoties memoriale. Čia dainavo operos solistai, buvę tremtiniai Nijolė Ambrazaitytė, Vincentas Kuprys, buvo skaitomos eilės. Vasaros gėlių žiedai papuošė ir kitas tremtį ir tautos kančią menančias Vilniaus vietas. Pavakare Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro kiemelyje vyko etnomuzikos ansamblio „Ūla“ koncertas. Vilniaus arkikatedroje buvo aukojamos iškilmingos šv. Mišios, o vakare Vilniaus universiteto Šv. Jonų bažnyčioje surengta poezijos ir muzikos valanda. Gedulo ir vilties dienos renginiai vyko ir kituose Lietuvos miestuose ir miesteliuose. **Elta**

NAUJOS KNYGOS

Leidinyas apie LIETUVOS LAISVĖS LYGA

Ką tik pasirodžiusi knyga „Lietuvos laisvės lyga: nuo „Laisvės šauklio“ iki Nepriklausomybės“ jau susilaukė nemažo susidomėjimo. Knygos leidėjai – buvę Lietuvos laisvės lygos Tarybos nariai Antanas Terleckas ir Gintaras Šidlauskas. Knygos sudarytojas ir redaktorius – istorikas Gintaras Šidlauskas. Tiražas – 1000 egz., apimtis – 522 psl.

Šią knygą sudaro skyriai: „Lietuvos laisvės lygos susikūrimas“, istoriko Algimanto Liekio du studijiniai tekstai apie LLL, A. Terlecko analitinė studija „Laisvės lygos vaidmuo sutrukdant Lietuvos okupacijos ir aneksijos įteisinimą“, LLL narių kalbos, dokumentai (programos, pareiškimai, kreipimaisi, rezoliucijos, laiškai), konferencijos, skirtos LLL įkūrimo ir veiklos 25 m. sukakčiai, įvykusios 2003 m. rugsėjo 26 d., paminėti medžiaga (LLL kūrėjo A. Terlecko įžangos žodis, istorikų J.R. Bagušausko, A. Jakubčionio, A. Anušausko, buvusių LLL narių A. Tučkaus, G. Šidlausko, R. Giedros, taip pat mokytojos V. Dailidienės, socialinių mokslų dr. V. Terlecko pranešimai), tautiniai santykiai ir geopolitika, bibliografija, LLL narių valstybiniai apdovanojimai.

Leidinyje spausdinamuose 1975-1990 m. LLL ir atskirų jos narių parengtuose dokumentuose (jų knygai atrinkta 155) galima susipažinti su programinėmis pagrindinėmis ir legalios Lygos nuostatomis, kelių į laisvę paieškomis, pastangomis ugdyti tautinę sąmonę, principingą laikyseną sovietinės okupacijos sąlygomis. Lygos dokumentai – kartu ir istorijos liudininkai, Lygos narių patirtų persekiojimų ir drąsos įkvėptų protestų metraštis.

Atskiras knygos skyrius skirtas sudėtingų tautinių santykių ir geopolitinių svarstymų problematikai. Jame tolerantiškai aptariami įvairių tautybių Lietuvos gyventojų tarpusavio santykiai praityje, išreiškiamas požiūris, kokie jie turėtų būti ateityje. Šiame skyriuje nemažai vietos skiriama Sovietų Sąjungos pavergtų tautų, taip pat Rytų Europos gyventojų padėčiai apžvelgti ir pastangoms iš tos bendros priklausomybės išsivaduoti, aptariamas katastrofiškas Lietuvos žydų bendruomenės likimas, ieškoma būdų (neretai – nestandartinių) atsikūrusiai Lietuvos valstybei įtvirtinti savo nepriklausomybę naujoje pasaulio politinėje realybėje, susidariusioje po sovietinės imperijos žlugimo.

Knygoje nemažai vietos skiriama Laisvės lygos veiklai 1987-1990 m. apžvelgti. Tai buvo šios radikalių metodų nevengusios rezistencinės organizacijos aktyviausios veiklos tarpsnis. Tuo metu Laisvės lyga atviromis politinėmis priemonėmis siekė Sovietų Sąjungos-Vokietijos nusikalstamo pakto slaptyjų susitarimų padarinių likvidavimo, okupacinės armijos išvedimo, organizavo viešas ir demokratines pilietinio nepaklusnumo bei

pasipriešinimo akcijas, aktyviai atstovavo Lietuvą TSRS tautų demokratiniam judėjime.

Laisvės lyga sovietinės okupacijos metais leido pogrindžio spaudą („Laisvės šauklį“, „Vytį“), rengė viešas spaudos konferencijas užsienio korespondentams, surengė pirmąjį viešą protesto mitingą, kurio metu pareikalavo likviduoti nusikalstamo Ribentropo-Molotovo pakto slaptyjų protokolų pasekmes ir išvesti iš okupuotų Baltijos valstybių sovietinę kariuomenę bei atkurti Nepriklausomą Lietuvos valstybę. Lyga dar savo Steigiamosios deklaracijoje 1978 m. akcentavo, kad pagrindinis jos tikslas – nepriklausomos ir demokratinės Lietuvos Respublikos atkūrimas. Šis siekis daugybę kartų pakartotas daugelyje kitų šios organizacijos programinių dokumentų, iš kurių pažymėtinas 1979 m. parengtas ir išplatintas lig tol neregėtos narsos ir didelės apimties tekstas – „Moralinis ultimatumas TSRS vyriausybei“. Aktyviausių Lygos narių pradėtas ir parengtas 45-ių pabaltijiečių Memorandumas (Baltijos Chartija), 1979 m. pasirašytas Baltijos kraštų rezistentų ir Rusijos disidentų, iškėlė Lietuvos laisvės bylą į tarptautinį lygmenį. Europos Parlamentas, įkvėptas Memorandumo idėjų ir įtakojamas lietuviškosios išeivijos, 1983 m. sausio 13 d. priėmė rezoliuciją „Dėl padėties Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje“, kurioje pasmerkė nepriklausomą Baltijos valstybių okupaciją ir aneksiją bei paragino tarptautinę bendruomenę pripažinti jų teisę į laisvą apsisprendimą.

Lietuvos išsilaisvinimą LLL tiesiogiai susiejo su Sovietų Sąjungos-Vokietijos sąmokslu prieš Baltijos valstybes viešu iškėlimu ir demaskavimu. Tai skatino nuosekliai rūpintis Lietuvos valstybingumo atkūrimo teisiniais aspektais, atsakingai parengti išsivadavimo iš okupacijos ir valstybingumo tęstinumo koncepciją ir okupuotoje Lietuvoje šiai politinei kryptčiai ištikimai atstovauti.

Laisvės lyga, kovodama dėl Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės, nuo pirmųjų egzistavimo dienų pasirinko moralią politiką, besiremiančią prigimtineis teisėmis, civilizuotos bendruomenės visuotinai pripažintais principais, tarptautinėje jurisdikcijoje įsitvirtinusiomis nuostatomis. Dar antisovietinio pogrindžio ir okupacijos sąlygomis Lygos suformuluoti programiniai tikslai, uždaviniai ir idėjos ilgai tapo atsikuriančios Lietuvos valstybės oficialiosios politikos neatskiriama dalimi ir buvo sėkmingai įgyvendintos. Lyga savo pagrindine priederme laikė tiesos, nepaisant jokių autoritetų ir aplinkybių, sakymą.

Knygos apie atgautąją laisvę, jos kainą ir šiam siekiui įsipareigojusias organizacijas bei asmenis niekada neturėtų prarasti savo vertės.

Kol yra leidžiamos ir skaitomos knygos apie laisvės kovas, išlieka viltis, kad šioji laisvės vertybė bus ginama ne vien skambiais žodžiais.

Norintys įsigyti šią knygą ją gali užsisakyti šiuo elektroninio pašto adresu: gintarsid@centras.lt (adresatas - Gintaras Šidlauskas).

Gintaras Šidlauskas

Vytautas Volertas

KRONIKĖLĖS. SENŲ LAIKŲ... NAUJŲ LAIKŲ...PASAKOJIMAI

Vytautas Volertas. *Kronikėlės. Senų laikų... Naujų laikų... pasakojimai*. Išleido "Į Laisvę" fondo Lietuvos filialas. Spausdino "Morkūnas ir Co" spaustuvė Kaune. 2004 m. Redaktorius Jonas Vabuolas, dail. Gediminas Pempė. Gaunama "Darbininko" administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY. Kaina 8 dol., persiuntimas 2 dol.

* * *

Vytautas Volertas gimė 1921 m. Noragėlių km., Seirijų vlsč. Alytaus apskr. 1939 m. baigė Alytaus gimnaziją ir stojo į VDU universitetą. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, 1949 m. atvyko į JAV. Gyveno Philadelphijoje, Baltimorėje, vėliau Delran, NJ. V. Volertas Philadelphijos universitete gavo magistratūrą matematikoje, vėliau – studijavo elektroniką ir Marylando universitete gavo MSEE. Dirbo įvairiose kompanijose, tarp jų – RCA kaip vyr. tyrimų inžinierius.

Bendradarbiauti spaudoje pradėjo dar Lietuvoje. JAV bendradarbiavo "Darbininke", "Drauge", "Ateityje", "Lietuvių Dienose", "Į Laisvę", "Tėvynės Sarge" ir daugelyje kitų laikraščių ir žurnalų.

Jo parašytos knygos: "Upė teka vingiais" – romanas

(1963); "Gyvenimas dailus" (1964); "Pragaro vyresnysis" – romanas; "Greitkelis" – romanas; "Jaučio ragai" – romanas; "Vilkas iš Galų" – romanas. Lietuvoje išleistos knygos; "Baubonis", "Viešnage pas Dievą" – prisiminimai; "Meilė žolei" – novelės; ir paskutinė – "Kronikėlės. Senų laikų... Naujų laikų..."

Žinant jo mokslo laipsnius ir atsiectas viršūnes tarnybose, sunku įtikėti, kad tame pačiame asmenyje sutelpa dar ir mums visiems žinomas ir mėgiamas rašytojas, romanistas, novelistas. Bet taip yra. Gal geriausiai suprasime rašymo pomėgį ir problemas jo sūnaus kun. Vytauto Volerto tartais žodžiais: "Taip, jis labai mėgsta rašyti, tai, galima sakyti, yra jo pašaukimas. Tačiau duoną pelnyti ir šeimą išlaikyti jis turėjo savo išsilavinimu – dirbdamas kaip inžinierius... Savo pomėgiu tegalėjo džiaugtis tik laisvalaikiu..."

V. Volertas yra apdovanotas nuostabiai įmantrių žodynu ir sugebėjimu keliais sakiniais skaitytojui nupiešti kad ir visai paprastų žmonių gyvenimo intriga. Taip ir negali knygos padėti, kol nesužinai veiksmo atomazgos.

Su dėkingumu priimame šią jo naują dovaną, knygą, kuri buvo labai laukiama. Linkime Vytautui Volertui daug darbingų dienų dabar, kada jis jau pilnai gali atsiduoti savo talentui.

a.ž.

Čia pateikiame vieną pasakojimą iš Vytauto Volerto naujausios knygos "Kronikėlės, Naujų laikų... Senų laikų..."

* * *

VARIS ir BANKAI

Vytautas VOLERTAS

Mūsų kiemai nugaromis remiasi. Paslapčių išlaikyti negalime, nes vieni kitus matome iš visų pusių. Pagaliau – kokios paslaptys gali būti su Žeruoliu?

Tiesa, kiemų ribą žymi du krūmeliai. Anksti pavasarį jie žiedais pamojuoja, bet greitai apsnūsta, vos vos išlaikydami ant šakų sausros apkepintus lapelius. Bet krūmelių pavėsy, tiesiai iš jų šaknų, prasiplėšia aukštos piktžolės ir švytruoja visą vasarėlę.

- Tavo bijūnai, - šaiposi žmona. - Apravėk, švariau atrodys. Kiekviena nereikalinga šaknelė naikina žemės gyvybę. O ji ribota. Tausokime, kad mums nepristigtų.

Neraunu, nes vieną vasarą tarp krūmo šakų ir piktžolių žiopli paukšteliai susikrovė lizdą. Jie susikrovė vieną vasarą, gal sukraus ir kitą. O dėl žemės gyvybės... Man jos užteks, nes jau pensininkas esu. Nestokos ir žmonai. Ji yra pora metų už mane vyresnė. Tik vis nuogaustauja: ar mums užteks to, ar užteks ano. Paukštelius saugojome abu kaimynai. Žeruolis gainiojo kates iš savo kiemo pusės, o aš - iš savo. Tačiau atriedėjo nedidelė audrelė ir vėjas pabėrė iš lizdo visus keturis kiaušinėlius, melsvus su rudais taškėliais. Gamta sutriuškino mūsų draugų, nekaltų paukštelį triūsą ir ateities planus. Net stipriau-

Vasara

V. Kapočiaus nuotr.

sios rankos nepajėgia likimo suvaldyti. Tai ką jau kalbėt apie paukštelius...

Kokios gali būti paslaptys su Žeruoliu, nei geru, nei blogu, nei ypatingai sumaniu, nesugebėjusiu nuo piktos nelaimės apsaugoti vargingų paukščių? O paslaptys... Jomis reikia tik tada apsisupti, kai norima aplinkinius priversti daug spėlioti, kalbėti ir galvoti. Žeruolis galvoja

tik apie save. Nerūpi jam žmonės, gražūs ir blogi orai, geros ir piktos dvasios, šventos ir paprastos dienos. Jei pensininkas Žeruolis nemiega, tai arba šliaužioja, arba sėdi. Kas rūpesčiai nevargina galvos, to smegenys yra tyri kaip šaltienos drebučiai.

Kai jis čia atsikraustė, gaudindavosi į jį žiūrėdamas. Lėtai slampinėdavo vienišius po savo kiemą, žvalgydavosi ir, aišku, nieko nematydavo. Artimo gailėstis sukelia migrenas, sužadina artritą, užtraukia nemigą. Nemiga pakirto ir mano kantrybę. Neiškentęs sušukau Žeruoliui per tuo krūmelius:

- Ateikite, susipažinsime!

- Jei pasakei, tai ateisiu, - atsiliepė ir atėjo, pradėdamas naują mano gyvenimo laikotarpį. Kai su atsilankiusiu svečiu prisėdau po ąžuoliuku, kurį rūpesčiais ir skausmais gražiai išauginau, ir Žeruolio nepamiršdavau. Į jį, už krūmelių stypčiojantį, negalėdavau abejingai žiūrėti.

Liepos 4-toji -
Amerikos Nepriklausomybės diena

Dilgindavo sąžinė, tasai artimo gailėstis. Pasišaukdavau varguolį, sąžiningai įpildavau gėrimo tiek pat kaip ir svečiui, kalbindavau.

Palengva, be jokių pastangų, skleidėsi Žeruolio asmenybė. Jei tingiai kreipdavosi į atsilankiusį svečią, artimą bičiulį, kad ir labai paprastu klausimėliu, pavyzdžiui, kodėl jis šiandien atrodo pavargęs, Žeruolis vikriai šokdavo už svečią atsakinėti, nors jį būtų sutikęs pirmą kartą:

- Dabar tokie orai, nei šilta, nei šalta. O plaučius tvindo drėgmė. Ir pragyvenimas pablogėjo. Viskas brangsta, tik pagalvokite, kaip bulvių kaina pakilo. Linksmintis ir šaipytis nėra dėl ko.

Gal ir orai, gal ir laikai kalti, pagalvodavau. Kai plaučiuose skalanduoja drėgmė, kai pabrango bulvės (jas pirkdavo žmona, dėl kainos aš nekontroliuodavau), nėra ko šaipytis. Bet ne apie Žeruolio nuovargį teiravausi, Kartais nemokame savo veido išskaityti, tai kaip Žeruolis įspėjo mano svečio nuotaiką? Juk svetimuose veiduose ir alfabetai svetimi, mums nepažįstami.

Bičiuliui mane užklausus, ar namus supančioje pievelėje jau baigiau pavasarinę ruošą, Žeruoliui net seilių lašelį papurkšdavo iš burnos, man dar nespėjus prasižioti.

- Kalkes išbarstė prieš mėnesį, - skubėdavo dėstyti Žeruolis. - neseniai pasėjo sėklas ir patręšė. Sunaudojo tris maišus po penkiasdešimt svarų.

Pašėlo! Trąšų išbarsčiau vos du maišelius. Skaičius buvo visai nesvarbu, bet kodėl jis man advokato? Už save galima leisti kalbėti tik apmokamam melagiui. Žeruolio nesamdžiau, jam tik rodžiau gailėstingumą, o jis man užčiaupdavo lūpas. Aš ir pats turėdavau daug gudrybių sukaupęs, kurias norėdavau atskleisti, ir štai atsirado kažkoks mano išminties garsintuvas. Todėl lioviausiu rodyti jam ženklus, kad ateitų pasisvečiuoti. Dabar, savo kieme, dviems ar keliems pažįstamiems atsilankius, į Žeruolį, savo kieme įvairias individualias rikiuotes atlikinėjantį, nekreipiu dėmesio. Taip man liepia savi saugos jausmas. Neprašytas žodis dažnai yra skaudesnis už ignoravimą.

Iš pradžių jausdavosi labai nepatogiai. Yra atšiauru nematyti žmogaus, kai jis trokšta būti matomas. Bet apsiratau, o Žeruoliui net apsiprasti nereikėjo. Po savo gyvenimo filosofija jis turėjo supylęs tvirtą pamatą: jei veltui atėjo nauda, džiaukis; jei nepasieki jos, ką beveiksi... Svarbu, kad nepatirtum jokių išlaidų. Kiekvienas nuostolis yra žmogaus moralės priešas.

Nepaisant pasikeitusios mano nuotaikos, kaimynystė išliko. Nors žmona kartais išsitarėdavo, kokią aš randąs kalbą su tuo urvinuku. Kalbos neieškojau. Žeruoliui prirėkdavo tai šio, tai to, todėl ir kalba atsiradavo. Pavyzdžiui, kartą žengė į mano kiemą ir pasiprašė:

- Dažnai į miestelį važinėji. Atiduok šį laišką pašte.

- Juk pašto ženklų nėra, - apžiūrėjęs tariau.

- Tu pats pašto ženklų turi. Paimk vieną ir užklijuok.

Dėl tokio nieko laiką gaišinsiu...

Kitąkart prisigretins didesniu reikalu:

- Ar negalėtum manęs iki Prekybos centro pavėžėti?

- O tavo automobilis? Kam jį laikai be naudos?
 - Paliksiu aikštėje, įsilauš koks vaikigalis ir nuvažiuos,
 - Žeruolio aiškinimai visada būdavo lengvai suprantami.
 - Tai ir mano gali pavogti.
 - Žinoma, gali. Nesakau, kad negali. Bet tavasis yra kitoks. Mano sportinis, greitai akis traukia.
 - Sportinis? Juokus, kaimyne, dėstai. Pigus "Fordo" vežimėlis, o sakai sportinis... Eik jau eik, nesišaiptyk iš manęs.

- Tau nesunku pavėžėti. Dvi ar trys mylios.

Prisiprašo. Ten jis nusiperka vakarykštės duonos kepalėlį ir man paaiškina, kad sena duona yra priimtinesnė skilviui. Nusiperka du svarus bulvių, tada įsiremia prie spaudos stovo ir sklaido žurnalus. Aš laukiu, stebiu peraugusius, ant apykalės suvirtusius jo plaukus ir imu nerimauti;

- Einam, laiką gaišini!

- Kiek čia to laiko... Palūkėk, radau įdomų straipsnį.

- Nusipirk ir namie vartyk nors visą naktį.

- Brangus, du doleriai.

- Kas būtų, jei kiekvienas ateitų čia pasiskaityti ir niekas nepirktų?

- Nežinau kas būtų. Ar man svarbu? Tačiau du doleriai po kojomis nesimaišo.

Supratau, kad Žeruolis myli pinigų. Štai sutaupė pašto ženklą, sutaupė kelionės kurą į prekybos centrą, pusę kainos už duoną, imdamas vakarykštį kepalėlį, sutaupė du dolerius, žurnalo atsakęs. Už tai jo nepeikiau, tik apgaileėjau, kad pats nemoku tvarkytis. Einu pro vaiką, stypsantį su gėlėmis ant šaligatvio, paimu kelis gvazdikus ir - lyg tikras juokdarys - nešu namo žmonai. Ar šitam amžiuje reikėtų? Ar neužtektų žodžio? Seni žmonės meilę atpažįsta ir veido raukšlių virpėjime.

Jei tekdamas su Žeruoliu ilgiau užtrukti, pokalbiai, tiksliau sakant, jo nusiskundimai, sustodavo arba ties religija, arba ties jo nuomininku. Religija jį kažkodėl erzindavo. Ne kartą yra padėjavęs:

- Pluši, vargsti ištisą gyvenimą o tada mirk ir viską palik. Ir iš viso, kam šiame pasaulyje reikia žmogaus? Kiekvienas gyvulus yra laimingesnis už mus. Paimk niekinamą asilą. Paėda, padirba, laimingai išsimėžia ir jam nesvarbu, kad stips. Jokio turto neturi. Žmogus pasigriebia šį, pasigriebia tą, o kai reikia mirti, suka galvą, kur viską dėti.

- Kai geriau pažinsi tikėjimą, dėl turto mažiau kentėsi, - esu jam atsakęs.

- Tikėjimas nieko nepataria. Melskis, būk kiekvienam tinginiui labdaringas, gal eisi dangun, gal eisi peklon... Nenoriu nei vieno, nei kito, man ir čia gerai. Turi gyvybę, tai jau dangus. Kam reikia pažadais remtis, nežinomybe pasikliauti? Skurdi žolė yra laimingesnė kad ir už didžiausios garsenybės lavoną. Ji yra, o toji garsenybė tik buvo.

- Tavo reikalas, Žeruoli, - tepasakiau. - Kiekvienas žmogus turi savo dangų ir savo pragarą.

Jo name buvo mažas švarus butas, kurį jis visada nesunkiai išnuomodavo. Tačiau nuomininkai griovė

Žeruolio sveikatą, kurią jis nepaprastai vertino. Atskubėdavo pas mane ir verkėdavo:

- Nuostolis, tik nuostolis! Išėjo ir paliko lauke, prie durų, degančią lemputę!

- Kokią lemputę? - dėl jo kalbų apie nuomininką buvau nustojęs kantrybės. - Tą vilko akį, tą dvidešimt penkių žvakių žiburėlį?

- Nesvarbu kiek žvakių, bet jos dega ir mano pinigų eikvoja. Dvidešimt penkios žvakės - tai ne viena žvakė. Be to, tas vaikigalis, nuomininkas, užuolaidas be jokios tvarkos kasdien tampo. Tai uždaro, tai atidaro.

- Ir užuolaidos pykdo... Nori vyras šviesos, jas atidaro. Nori prietemos, uždaro. Kam užuolaidos yra?

- Dažnai tampusdamas, virvutes nutrauks. O kas turės naujas pirkti, taisyti?

- Žinai, žinai... - rimtai nustebau. - Už ką imi nuomą, kodėl kiekvieną mėnesį nerviniesi, sumokės ar nesumokės?

- Grynas nuostolis, daugiau nieko. Matai? Ir dabar jo automobilis stovi. Vadinasi, namie tūno..

- Kas tau? Tegul tūno.

- Namie būdamas, dažnai tualetu naudojasi. Kiek vandens išeina...

Prieš mėnesį jis vėl mane suezino. Ilgėlesnį laiką buvau jo nematęs, todėl paklausiau:

- Sirgai, ar kitokios bėdos užpuolė?

- Kur čia sirgsi... - atsakė beveik nuolankiai. - Ligoms nėra laiko. Daug galvojau. Nusprendžiau tą lemputę prie nuomininko durų išsukti. Kam ten jos reikia... ir žiūrėsiu, ar neišeitų vandens spaudimo prislopinti. Lengviau slėgs, lėčiau bėgs, mažiau tualetu nutekės.

- Žinoma! Tokioms gilioms mintims reikia gilių ramybės - pasišaičiau.

- Ir kitokie reikalai vėlėsi galvoje. Tai šis, tai tas pasipindavo. Sakyk, ką tu manai apie Šveicarijos bankus?

- Man jie nerūpi.

- Tegul nerūpi, bet žydų pinigai išgulėjo pusšimtį metų, o sąskaitų nepanaikino. Liko numeriai ir pavardės.

- Kam naikins? Tegul ir tūkstantį metų guli. Pinigai duonos neprašo.

- Manai, visą tūkstantį metų gali išbūti?

- Gali, - baigiau šį tuščią pokalbį, o Žeruolis atsiduso, lyg akmenį nuo krūtinės nustūmęs. Vėl kurį laiką jo nemačiau, o kai pasirodė, palietė visai naują temą:

- Kaip tau atrodo, ar ilgai žemėje gali išsilaikyti karstai?

- Ilgai. Ypač jei cementinėje dėžėje uždaryti, kaip dabar Amerikoje priimta.

- Girdėjau, kad esama gyno vario karstų. Labai brangūs, bet tokie cementinėse dėžėse niekados nesunykta.

- Koks skirtumas...

- Kartais gali būti skirtumas.

Bet štai kas vėl įvyko. Žengė jis per krūmelius į mūsų kiemą ir iš niekur nieko paprašė:

- Kai sekmadienį važiuosi į bažnyčią, priimk ir mane. Norėjau vėl jam prikišti, kad turi savo automobilį, bet

(nukelta į 15 psl.)

Paminėtas Kalniškės partizanų mūšis

Kazimieras DOBKEVIČIUS

Per Dzūkiją frontas į Vakarus persirito 1944 metų liepos viduryje. Rugpjūčio mėnesį kraštas buvo užtvindytas rusų armijos užfrontės dalinių. Jau nuo rugpjūčio pradžios pradėta į sovietų armiją šaukti 19-35 metų amžiaus vyrus. Dainavos krašto vyrai apsisprendė mobilizacijai nepaklusti: slėptis arba gauti dokumentą, atleidžiantį nuo tarnybos. Besislapstančiuosius vis dažniau pasiekdavo žinios apie NKVD kariuomenės žiaurumus - beginklių žmonių žudymą ir kankinimą. Tai paskatino vyrus ginkluotis ir priešintis okupantams. Pirmieji partizanų būriai susidarydavo iš vieno ar keleto gretimų kaimų vyrų, laikydavosi netolimame miške, o dažnas partizanas pareidavo į namus prižiūrėti ūkio. 1944 metų rudenį didesni ir mažesni partizanų būriai veikė jau visuose Dzūkiją apimančių apskrčių valsčiuose...

Pats nuožmiausias, didžiausias Lietuvos partizanų mūšis su reguliaria sovietų kariuomene įvyko Lazdijų rajono Kalniškės miške. Krosnos - Lazdijų plento pusėje tęsiasi trijų - keturių kilometrų pločio ir apie aštuonių kilometrų ilgio kalvotas mišrus Kalniškės miškas. Penkių - šešių kilometrų atstumu už Krosnos 1945 metais ir vyko plačiai išgarsėjęs Kalniškės mūšis.

Kalniškės miške ir jo apylinkėse buvo susitelkę arti šimto ginkluotų partizanų. Atmintiną 1945 m. gegužės 16 d. apie 90 partizanų būrį, vadovaujamą Lietuvos ulonų puskarininkio Jono Neifalto-Lakūno ir jam talkinusio Aleksandro Podemansko-Šarūno, užpuolė pirmojo Pabaltijo fronto NKVD kariuomenės 220-asis Kutuzovo ordino pulkas, kuriam vadovavo majoras Jasenka bei štabo viršininkas majoras Buiničius. Simno stribai apytiksliai nurodė partizanų dislokacijos vietą. Tad šis pulkas apsupo mišką dar iš vakaro. Saulei tekant pasigirdo pirmieji šūviai. Užvirė aršus mūšis. Sovietų kareiviai (būtina priminti, jog tai reguliari kariuomenė), šaukdami „ura“, puolė atakon. Partizanai sutelkta ugnimi juos guldė kalvų prieigose. Ginklų kalenimas ir granatų sprogimai tęsėsi nenuitildami. Priešas akiai puldamas turėjo daug nuostolių. Liudytojų teigimu, priešas prarado arti 400 savo kareivių. Retėjo ir partizanų gretos, o papildyti jas nebuvo kuo. Seko ne tik jėgos, pritrūko ir šaudmenų. Teko gintis granatomis, kurias nuo stačių šlaitų numesdavo daugiau nei 50 metrų. Archyviniai NKVD dokumentai, ataskaitos viską patvirtina. Mūšis tęsėsi iki sutemų. Keturiasdešimt keturi partizanai žuvo šiame mūšyje. Sutemus, likusieji gyvi partizanai prasiveržė iš apsupties. Žuvusių partizanų kūnai iš pradžių buvo sumesti paplentėje, vėliau iš jų tyčiojosi Simne, galop

užkasė juos Simno ežero pakraštyje. Gyvieji partizanai rado prieglobstį Žuvinto paliose (durpyno pelkių rajone).

Partizanai turėjo medžiuose vadinamųjų „gegučių“ - snaperių. Viena tokių buvo partizanų vado Lakūno žmona Albina Griškonytė - Neifaltienė - Pušėlė. Jos mirtis sukrėtė visą Lietuvą. Pats vadas J. Neifaltas-Lakūnas su kitais kovotojais iš apsupties prasiveržė ir kovojo iki žūties 1945 m. lapkričio 20 d.

Kalniškės mūšio dalyvis Alfonsas Juškauskas Pakalniškis, pasakė turiningą kalbą.

Lietuvos politinių kalinių sąjungos Kauno skyriaus nariai prie paminklo žuvusiems Kalniškės mūšyje, minint šio mūšio 59-ąsias metines. Autoriaus nuotraukos

Daugelyje šaltinių buvo tvirtinama, kad Lakūnas žuvo Kalniškėje. Net Simno kapinėse, kur 1988 metais palaidoti visi Kalniškės mūšyje žuvusieji partizanai, paminklinėje lentoje įrašyta, jog Lakūnas žuvo Kalniškės kautynėse. Iš tiesų jis žuvo vėliau. Todėl Kalniškės mūšyje (o tokių buvo dvylika) ir kitur žuvusieji partizanai 1988 metais perlaidoti su 44 kitais kovotojais Simno kapinėse. Todėl dabar Simne palaidotų žuvusiųjų bendras skaičius jau siekia 56 kovotojus.

Vienas Kalniškės mūšio dalyvių Kostas Kliučinskas liko gyvas. Sužeistas buvo suimtas. Nuteistas dešimt metų lagerių. Dar 1997-aisiais gyveno Kaune. Gyvi ir kai kurie kiti šio mūšio dalyviai: Vytautas Adomaitis-Agrastas, kuriam jau 86 metai, Alfonsas Juškauskas-Pakalniškis, 81-erių metų, Stasys Čėpla-Vilkas, 85 metų amžiaus. Jau nuo 1988 metų tapo gražia tradicija visus Kalniškės partizanus kasmet, gegužės 16 dieną, paminėti

šv. Mišiomis, o mūšio vietoje - Kalniškėje rengti kovotojų pagerbimą.

1990 metais Kalniškės miške, mūšio vietoje, marjampolietis Jurgis Nevulis pastatė kuklų paminklą žuvusiems partizanams. To paties autoriaus paminklas stovi Simno kapinėse. Kalniškės kalno papėdėje stovi kryžius su tvorele, kur užkastos partizanų rankos, kojos, granatų ir kulcosvaidžių atkirstos mūšio metu. Būtina priminti, kad jau 1991 metų gegužę, pagerbiant mūšio dalyvius Kalniškėje, vyko trečiasis partizanų iš visos Lietuvos sąskrydis. Tuo tarpu sovietinės kariuomenės Alytaus desantininkai vykdė karines pratybas visiškai arti paminklo. Kulcos (kovinės) skraidė virš galvų. Tikėtasi, kad susirinkusieji pabūgę išsiskirstys. Trečią dieną po minėjimo, vidurnaktį, paminklą kalne sovietiniai desantininkai susprogdino. Išliko nesužalota paminklo atminimo lenta. Per savaitę J. Nevulis, D. Krakauskas, A. Akelis, K. Savičius paminklą atstatė.

Kalniškės mūšyje žuvo, be jau minėtų partizanų, Kostas Šulgauskas iš Mockavos, Buzulis iš Sangrūdės, Leškevičius iš Lopiškių, Kazakevičius, Bražinskas, J. Kaknevičius, Žukauskas iš Aukštosios Kirsnos, Antanas Voska nuo Šeštokų, Jurgis ir Albinas Maskeliai. Paašikėjo, kad Kalniškės mūšyje žuvo Lietuvos europoderybininko, kandidato į Lietuvos prezidentus Petro Auštrevičiaus dėdė Petras Auštrevičius, Kauno politinių kalinių ir tremtinių bendrijos pirmininko Vlodo Pavilionio brolis Vytautas Pavilionis. Visų žuvusiųjų mūšyje pavardės iškaltos Simno kapinėse esančio paminklo plokštėse.

Sekmadienį, gegužės 16 dieną, į Simną suvažiavo Lietuvos partizanai, šauliai, partizanų giminės, artimieji, dar gyvi Kalniškės mūšio dalyviai. Simno šv. Mergelės Marijos bažnyčioje šv. Mišių aukoje už Kalniškės žuvusius partizanus dalyvavo Lietuvos politinių kalinių sąjungos Kauno skyriaus nariai, vadovaujami Sigito Grigaičio, Kauno politinių kalinių ir tremtinių bendrijos nariai, vadovaujami Vlodo Pavilionio, Lazdijų politinių kalinių ir tremtinių bendrijos nariai, Lazdijų šaulių sąjungos atstovai, Alytaus politinių kalinių ir tremtinių organizacijos nariai, Marjampolės minėtų sąjungų ir bendrijų nariai, artimiausių apylinkių ir Simno miestelio atstovai. Bažnyčios klebonas kun. Gediminas Bulevičius, jau penkioliktus metus dirbantis pastoracinį darbą, šv. Mišių metu pasakė turiningą pamokslą apie Lietuvos partizanų pasiaukojimą laisvės kovai. Kun. G. Bulevičius minėjo, kad tai, ko nepadarė Lietuvos kariuomenė, atliko jauni trykštantys patriotizmu partizanai. „Mūsų ginklo gėda savo krauju nuplovė broliai, kuriuos mes šiandien minime. Nepagailėjo savo gyvybės. Nepagailėjo visko, ką Dievas jiems davė brangiausio - sveikatos, jaunystės. Juk galėjo kaip visi kiti tūnoti pakampėje, laukdami: išveš, o gal neišveš, gal pralauksiu. O gal pas stribus nueisiu... Ten galbūt kaip nors išliksiu nepaliestas. Brangieji, daug klausimų kyla ir kils mums visiems. Laisvės kaina labai aukšta, privalome tai pripažinti ir patvirtinti. Kartais pasigirsta balsų, kad per daug tų lėšų skiriama krašto

apsaugai. Visi žinome posakį: jei nemaitinsi savo kariuomenės, teks maitinti svetimą“, - kalbėjo kunigas. Jis paragino visus maldai už tuos mūsų brolius, kurie žuvo, kurie kovojo nelygioje kovoje. Šv. Mišių pabaigoje nuskambėjo Lietuvos himnas.

Po šv. Mišių visi sutartinai tvirtino pirmą kartą išgirde teisingą žodį apie partizanų kovos prasmingumą. Simno kapinėse buvo padėtos gėlės prie kapo ir paminklo žuvusiems Kalniškės mūšio didvyriams. Kalbėjo Dainavos apygardos „Kęstučio“ būrio vadas Algirdas Paškevičius. Jis sakė, kad žuvusiųjų auka nebuvo beprasmė, kaip daugelis dabar tvirtina, nes be šios aukos nebūtų atkurta dabartinė Lietuvos valstybė.

Ilgą mašinų vora nusitęsė Kalniškės miško link. Kalniškės miškas - sengirė. Įvažiavus į jį, jau kopiant aukštu šlaitu aplink kalvą, ant kurios buvo įsitvirtinę partizanai, tarsi siena stovi šimtametės, arti 35-40 metrų aukščio eglės, o ir pušys nedaug atsilieka nuo eglių savo amžiumi. Ant kalvos, prie kuklaus paminklo, susispietė keli šimtai atvykusiųjų, kurie atvyko pagerbti prieš 59 metus šioje vietoje vykusio legendinio mūšio kovotojus. Renginį pradėjo Krosnos pagrindinės mokyklos moksleiviai, dainavę partizanų sukurias dainas, paskaityę jų eilėraščių. Juos pakeitė Lazdijų politinių kalinių ir tremtinių Laisvės kovų mišrus ansamblis. Lazdijų rajono mero pavaduotojas Artūras Margelis pirmasis pasveikino susirinkusius partizanus, tuos, kurie kovojo ant Kalniškės miško kalvų, tuos, kurie kovėsi kitose Lietuvos vietovėse. Jų pralietas kraujas nebuvo beprasmis, teigė vicemeras A. Margelis. Viešnia, Dainavos apygardos partizanų vado generolo Adolfo Ramanausko duktė Aukšė Skokauskienė, jaudindamasi sakė, kokie turėjo būti dvasingi tie jauni 18-20 metų žmonės, kai ryžosi paimiti ginklą ir pasipriešinti tokiai didžiulei prievartai, ginti Lietuvos laisvę, nepriklausomybę. Niekada neturi būti užmiršti didvyrių vardai. Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos Kauno skyriaus pirmininkas S. Grigaitis pabrėžė, jog reikia daryti viską, kad jaunimas žinotų ir gerbtų ne tik Kalniškės mūšio dalyvių atminimą, bet visos rezistencinės kovos istoriją, priežastis ir tikslus. Tai nebuvo banditai, tai - tikrieji Lietuvos gynėjai, o tokius žmones turime gerbti. Daug kas pirmą kartą išvydo gyvą Kalniškės mūšio dalyvį partizaną Alfonsą Juškauską, dabar jau žilagalvį 81 metų gyvą legendą, turėjusį slapyvardį Pakalniškis. Jis sakė: „Mūsų buvo daugiau nei 80 kovotojų. Kautynės buvo labai atkaklios, pareikalavo daug aukų. Baigėsi šoviniai. Granatomis neleidome priartėti priešininkams prie mūsų pozicijų. Pasitraukėme jau gerokai sutemus. Vėliau iškentėjome visus pažeminimus, kančias“. O toliau kalbėtojas palietė šių dienų aktualijas: „Mus visus kankina vienas klausimas: kodėl taip lengvai patikime visokiais skardžiabalsiais, perėjūnais, prisiplakėliais, savanaudžiais, melagiais? O tuos žmones, kuriuos vienija patriotizmas, žmoniškumas, meilė tėvynei, savo tautai, protėvių papročiai, juos atmetame. Ne už tokią Lietuvą mes

(nukelta į 16 psl.)

Putnam, CT

Nauja MVS – Marijos Vargdienių Seserų vadovybė

Pagal kongregacijos konstituciją, baigiantis ketverių metų kadencijai, Lietuvos ir Š. Amerikos MVS provincijos renka vyriausią Vienuolijos vadovę, o po to renka mos provincijų vyresniosios.

Abiejų provincijų vyriausia vadovė buvo perrinkta sesuo Ignė Marijošiūtė. Jos pirmąją patarėja pasiliko sesuo Eugenija Lukošiuūtė. Jų pagalbininkėmis – seserys Viktorija Plečkaitytė ir Kristina Venskuskaitė. Gegužės 22 d., dalyvaujant iš Š. Amerikos atvykusioms seserų atstovėms ir Lietuvos seserims, sesuo Ignė Marijampolės katedroje, prie vienuolijos steigėjo pal. Jurgio Matulaičio karsto atliko pasižadėjimą tarnauti vienuolijai.

Šiaurės Amerikos provincijos vyresniaja buvo išrinkta sesuo Bernadeta Matukaitė, jos patarėjomis – seserys Teresė Mieckowski ir Laimutė Kabišauskaitė. Rinkimai vyko Provincijos centre – Putnam, CT. Sesuo Bernadeta pasižadėjimą atliko Švč. Trejybės šventėje birželio 6 d. šv. mišių metu, dalyvaujant seserims, talkininkėms ir parapijiečiams. Šv.

mišias aukėjo vienuolijos kapelionas kun. Vytautas Gedvainis.

Pusryčių metu visi dalyviai sveikino ses. Bernadeta, linkėdami jai reikiamų Dievo malonių ir dėkojo ses. Paulei Savickaitėi, kuri su pertraukomis vienuolijai vadovavo net tris kadencijas. Po pietų Matulaičio Slaugos Namuose įvyko prasmingas ir nuotaikingas seserų ir talkininkų pabendravimas, pasidalinimas mintimis ir išgyvenimais būnant Lietuvoje.

“Siūsk, Viešpaties, savo Šventąją Dvasią MVS vadovybėms ir savo Dvasios galia Vienuolijos seserų gyvenimą atnaujink. Nuolatos teik joms naują gyvybę, kuria jos dalintųsi su Tavo joms pavestaisiais”. Koresp.

Nauja Marijos Vargdienių Seserų (MVA) Šiaurės Amerikos provincijos vadovė (provincijolė) sesuo Bernadeta Matukaitė - dešinėje; centre - sesuo Eugenija Lukošiuūtė, sesers Ignės, vyriausios vienuolijos vadovės, patarėja; kairėje - sesuo Teresė Mieckowski, sesers Bernadetos Matukaitės patarėja

* * *

Chicagietės Putname

Putnamo Seselių Chicago rėmėjų skyriaus valdybos pirmininkė Ona Požarniukienė ir ilgametė seselių rėmėja Nijolė Dumbrytė praleido Didžiąją savaitę ir Vėlykas seselių namuose. Apžiūrėjo Villa Marija, kur gyvena patys save aptarnaujantys vyresnio amžiaus gyventojai, dalyvavo lietuviškoje programoje Matulaičio Slaugos Namuose. Ją praveda buvusi cicerietė (Cicero – prie Chicago) seselių talkininkė Aldona Prapuolenytė. Villą ir Slaugos namus chicagietės pamatė sesers Bernadetos Matukaitės lydimos. Stebėjosi ALKA archyve sutelktomis vertybėmis, Mindaugo pilimi, kurią pastatė Amžinos Atminties kun. St. Yla ir jo gerbėjai; taip pat gražiomis Dangaus Vartų kapinaitėmis. O. Požarniukienei nuostabą kėlė Seselių atliekami darbai, nes visa sodyba, Villa ir Slaugos Namai yra labai gražiai prižiūrimi. Ji lankėsi Putname pirmą kartą. Tenka palinkėti, kad pamačiusi Seselių sodybą ir visa, kas ten sukaupta, Villa Marija ir Matulaičio Slaugos namus, ji norės vadovauti Seselių rėmėjams Chicagoje su dar didesniu entuziazmu.

Koresp.

Marijos Vargdienių Seserų vienuolijoje viešnagės metu. Sėdi - Chicago rėmėjų pirmininkė Ona Požarniukienė; stovi dešinėje - Nijolė Dumbrytė; kairėje - talkininkė Putname Aldona Prapuolenytė

STASYS LOZORAITIS, Jr. - Vilties prezidentas

Stasys Lozoraitis – viena iškiliausių asmenybių, žinomas kaip patyręs diplomatas, buvęs Nepaprastasis ir įgaliotasis Ambasadorius Jungtinėse Amerikos Valstijose ir Italijoje. Diplomatas skaudžiai išgyveno 50 metų trukusią okupacijos dramą ir atkakliai siekė, kad Vakarų valstybės nepripažintų Lietuvos įjungimo į Sovietų Sąjungą, reikalavo nutraukti aneksiją, atkurti Lietuvos valstybingumą. Didžiulis nuopelnas Lietuvos valstybei – jos atkūrimas ir paskelbimas: „Skelbkite nepriklausomybę šiandien: rytoj jau gali būti vėlu...” ragino tautą dydis diplomatas ir išvalgus politikas Stasys Lozoraitis. Išsipildė lemtingi žodžiai, 1990 metų kovo 11- osios dieną, paskelbus Lietuvos Nepriklausomybę, ambasadorius reikalavo, kad pasaulio valstybės pripažintų Lietuvos valstybę *de jure*.

Šiandieną, birželio 10 – ają, minime Stasio Lozoraičio 10 – tąsias mirties metines. Lenkiame galvas, pagerbdami jo šviesų atminimą, kuris tebėra mumyse likęs kaip teisingų, gražių idealų, vilties ir tikėjimo simbolis. Jo mintys, svajonės ir darbai yra sėkmingai tęsimi.

1991 metais Washingtonė buvo įkurtas „The Lithuanian American Arts Foundation“ pelno nesiekiantis fondas (non – profit foundation). Ši mintis buvo pasiūlyta paties S. Lozoraičio, įsteigiant atskirą fondą, kuris plėstų kultūrinius, mokslinius bei naudingus Lietuvai projektus. Ambasadoriui ypač norėjosi įgyvendinti naujos Lietuvos kartos diplomatų paruošimą, suteikiant Amerikos aukštąjį išsilavinimą. Gerb. S. Lozoraitis ir D. Lozoraitienė buvo fondo direktorių Tarybos nariai. Šis fondas ir gavo „tax exempt“ statusą iš IRS ir šiuo metu veikia aktyvi banko sąskaita.

1994 metais, po amb. S. Lozoraičio mirties, pritariant gerb. Danielai Lozoraitienei, buvo įsteigtas „Stasys Lozoraitis Memorial Scholarship Fund“. Mintis įsteigti tokį fondą kilo, po S. Lozoraičio kandidatavimo į Lietuvos prezidento rinkimus. Pasibaigus rinkiminei kampanijai, Chicagoje Standard Federal banko sąskaitoje liko 34,855.06 dol., nepanaudotų pinigų. Pagal Illinois Consolidated Statutes AT 10 JLCS 5/9 – 5”: nusakoma kaip lėšų telkimo komitetas turėtų elgtis su likusiais nuo kampanijos pinigais. Likusi pinigų suma buvo paskirta politinėms ar pelno nesiekiančioms organizacijoms. Lėšų telkimo nariui ir ambasadoriaus Stasio Lozoraičio rinkiminės kampanijos vadovui Valdui Adamkui, kandidatuojančiam į Lietuvos prezidentus, atsisakius tais pinigais pasinaudoti ir dviems komiteto nariams – Rūtai Staniulienėi ir Stasiui Barui – pritarus, trijų komiteto narių buvo nuspręsta įsteigti Lietuvių Fonde ambasadoriaus „Stasio Lozoraičio vardo amžiną stipendijų fondą“.

Gerb. Daniela Lozoraitienė arba jos įgaliotas asmuo, turi teisę nurodyti Lietuvių Fondui, kokiems tikslams ir kam skiriamas esančių pinigų naudojimas, remiantis In-

Stasys Lozoraitis, Jr.

ternal Revenue Service nuostatais. Šiais metais Ambasadoriaus Stasio Lozoraičio vardo fondo palūkanos yra 1567.00 dol. Pagal Lietuvių Fondo nuostatus, Fondo palūkanos pirmiausia paskirstomos suteikiant paramą studentų stipendijoms ir kitiems tikslams – akademinio jaunimo leidiniams leisti, rengti konferencijas, vykti į svarbius tarptautinius konkursus.

Per 10 metų Stasio Lozoraičio vardo fondas suteikė piniginę paramą studentams: Šarūnui Pauksniui, Vytauto Didžiojo Universiteto studentui, laimėjusiam tarptautinį konkursą atstovauti Joannesburg, So Africa konferencijoje; Virginijai Vaitkui, Lietuvos muzikos akademijos klavesinistui, kuris gyvendamas Romoje, talkininkavo italų klavesinų meistrams Claudio Tuzzi ir Di Maio, kaupė žinias, literatūrą, įrankius klavesinų gamybai; Tomui Markevičiui, doktorantui, atlikusiam tyrimo projektą „Apie Tapybos restauravimo institutus Jungtinėse Amerikos Valstijose“. S. Lozoraičio Fondas suteikė paramą 28 VDU studentams, buvo paremtas ir VDU studentų leidinys „Jaunųjų Politologinis Almanachas“.

Stasio Lozoraičio asmenybės kelias, grįstas žygdarbiais, žadintas viltimi, puoselėjamas tikėjimu, tai prasmingo gyvenimo žmogaus kelias. Jo indėlis atkuriant Lietuvos nepriklausomybę yra milžiniškos vertės ir iki šių dienų yra gerai žinomas pasaulio Lietuvių išeivijos istorijoje.

Lietuvių Fondo informacija
parengė **Indrė Bartašiūnienė**

Mirė RONALD WILSON REAGAN

1911-2004

40-tasis Amerikos prezidentas

(atkelta iš 1 psl.)

karstas vėl nuvežtas į Andrews oro uotą ir nuskraidintas atgal į Simi Valley, CA. Lydėjo jį šeimos nariai ir draugai. Po trumpesnių ceremonijų, kuriose dalyvavo tik apie 700 kviestinių svečių, ir, žinoma, šeimos nariai, saulėleidžio metu palaidotas ten pat įrengtame mauzoliejyje. Jau nuo pirmadienio, birželio 14 d. žmonės čia galėjo lankyti 40-tojo prezidento palaikus.

Ronald Reagan vestą politiką šešias dienas analizavo Amerikos televizija, spauda ir radijas. Mes čia paminėsime tik keletą jo asmenybės įvertinimų: „Mirė didis amerikietis. Jis paliko tautą, kurią atkūrė, jis paliko pasaulį, kurį perkeitė“ (prez. G. W. Bush). „Reagan buvo giliai įžvalgus žmogus, suvokęs valstybės vado reikšmę ir

atsakomybę“ (Mitterand). „Nebuvo paliestas nei garbės troškimo, nei galybės siekimo karštligės“ (Cheney). Kai Sovietai pastatė Berlyno sieną ir miestą padalino į dvi dalis, tuometinis prezidentas J.F. Kennedy, nuvykęs į Vakarų Berlyną, norėdamas gyventojus paguosti, pasakė: „Ich bin ein Berliner“ – aš esu berlynietis... O Ronald W. Reagan, po kiek laiko stovėdamas toje pačioje Vakarų Berlyno vietoje, išdrįso pasakyti (gal būt labiausiai pagarsėjusį reikalavimą: „Mr. Gorbachev, tear down this wall“ – nugriauk šią sieną...)

Lietuviai su pagarba ir dėkingumu prisimena prezidentą Reagan, kuris suprato komunizmo pavojų, pavadinamas jį „blogio imperija“ ir prisidėdamas prie jo sugriuvimo.

Čia spausdiname Msgr. Alfonso Svarinsko kalbą, pasakytą pasimatymo metu su prezidentu Ronald Reagan 1989 m. rugpjūčio 22 d. Los Angeles, CA, kuriai nereikia paaiškinimų.

a.ž.

Sveikinimo kalba prezidentui Ronald Reagan

(Los Angeles, 1989 m. rugpjūčio 22 d.)

Dievo Apvaizda atvedė mane į didžiąją laisvės šalį – JAV, į šalį, kurioje rado prieglobstį ir duonos milijonai nuskriaustųjų, tarp jų ir šimtai tūkstančių mano tautiečių – lietuvių, kurie atbėgo į šį kraštą nuo rusų carų savivalės ir nuo raudonųjų imperialistų, gelbėdami savo gyvybes.

Aš esu praleidęs sovietų konclageriuose tik 21 metus. Esu vienas iš tų, kurie likome gyvi, vienas iš nedaugelio, kurie patekome į laisvąjį pasaulį. Todėl kalbėsiu ne tik savo vardu, savo draugų, bet ir vardu tų, kurie užmigo Viešpatyje Golgotos kelyje.

Pone Prezidente, Jūsų pirmtakas Jim Carter pirmas pradėjo kalbėti apie žmogaus teises. Tamsta gi teisių problemą iškėlėte iki JAV valstybinės politikos lygio. Per aštuonerius prezidentavimo metus Jūsų žodžiai, nors, rodos, sovietai perdavė tik du kartus Jūsų kalbų visą tekstą, teikė šimtams politinių kalinių ir tremtinių, milijonams pavergtųjų tautų šviesos ir laisvės vilties spindulių.

Milijonai dėkingi Jums, pone Prezidente, už labai taiklų definiciją: „blogio imperija“. Šia aptartimi Jūs pasistatėte sau gražiausią paminklą milijonų pavergtųjų ir nuskriaustųjų širdyse.

Jūs pirmasis iš užsienio vadovų, besilankančių Maskvoje, priėmėte disidentus, tarp jų ir du lietuvius, ir padaršino juos. Jūs parodėte jiems šilumą ir pagarbą („savięji“ jiems siūlydavo tik kalėjimus ir lagerius), davėte naujos jėgos ne tik jiems, bet ir šimtams jų draugų visoje sovietų imperijoje tęsti toliau garbingą kovą už žmonių ir tautų išvadavimą iš „blogio imperijos“.

Ačiū Jums, pone Prezidente, kad Jūs ne kartą paminėjote ir mano pavardę. Juk ją įsiminti ir tiksliai

Lietuvos kariuomenės kapelionas Msgr. Alfonsas Svarinskas
Vasario 16-tosios minėjime Vilniuje V. Kapočiaus nuotr.

LK Religinės Šalpos metiniame narių suvažiavime š. m. birželio 19 d. Putnam, CT, (iš k.): pirmoje eilėje sėdi – Romualdas Drazdauskas, vysk. Paulius A. Baltakis, OFM, Msgr. Albertas Kontautas-Contons, sesuo Paulė Savickaitė; stovi – kun. Rapolas Krasauskas, Tėv. Placidus Barius, OFM, Zina Jankauskaitė, Josephine Senken, kun. Juan Dielinikaitis, kun. Vytautas Volertas, kun. Stanley Zaruskas-Azaro, O.P., sesuo Laimutė Kabišauskaitė, adv. Saulius Kuprys, sesuo Eugenija Lukošūtė, Vida Jankauskienė, Tėv. Pranciškus Giedgaudas, OFM

ištarti ne taip lengva.

Ačiū už pavergtų tautų savaitę, kuri paskleidė Baltijos tautų vardą plačiajame pasaulyje. Ypatinga padėka JAV vyriausybei, kad nepripažino Baltijos šalių inkorporacijos į Sovietų Sąjungos sudėtį. Ši moralinė pagalba įgalino mus, baltijiečius, iki šios dienos tęsti kovą prieš nepalyginti gausesnį priešą. Dievas laimino Dovydą prieš Galijotą. Mes tikime, kad Dievas palaimins ir mūsų kovą. Juk mes norime tik vieno: laisvės ir savo žemėje būti šeiminkais.

Tegul Visagalis Dievas atlygina Jums, pone Prezidente, gera sveikata, visokia palaima ir ilgą amžių. Mes ir toliau lydėsime Jus malda ir palaimos žodžiu.

Ir ginkite nuskriaustuosius visais galimais būdais. Jūsų pastangas Dievas palaimino: apie šešis šimtus politinių kalinių ir tremtinių sovietai paleido. Deja, dar ne visus. Dar daug kenčia lageryje ir tremtyje. Ir paleistieji nereabilituoti; jie negali prisiregistruoti ir gauti tinkamo darbo. Kenčia ir mano draugai, kurie liko Urale, lageryje VS 389/35. Ačiū ir New Yorko korespondentui ponui Rozentaliui, kuris savo straipsniuose rašė apie politinių kalinių kančias.

Rytoj visos pavergtos Baltijos tautos, taip pat ir Lietuva minės savo tėvynėje ir visame pasaulyje, kur tik yra nublokšti mūsų tautų žmonės, gėdingo, nusikalstamo Ribentropo-Molotovo paktą 50-ąsias metines.

Aštuonerius metus mes, Uralo politiniai kaliniai, švėdavome Jūsų gimimo dieną. Nors buvo griežtai draudžiama rinktis didesnėmis grupėmis, bet visgi susirinkdavome būreliais vienminčių prie stalo barakuose, išsivirdavome po pusę puodelio arbatos (per mėnesį duodavo tik 50 g arbatžolių). Vienas kalinys pasakydavo kalbą, minėdamas su pagarba ir dėkingumu Jūsų vardą, ir pa-

keldavom tostą į Jūsų sveikatą.

1986 metais Jūsų vardines švenčia KGB izoliatoriuje su vienu inžinieriumi žydu, puikiu žmogumi, sėdinčiu lageryje 14 metų, Leonidu Lulmanu. Neturėjome arbatos, prisipylėme aliumininius kalinio puodukus virinto vandens ir pakėlėme tostą už didįjį Žmogų, kurį šiandien turiu progą asmeniškai pamatyti ir jam padėkoti.

Ir taip kasmet švėsdavome JAV prezidento Reagano ir akademiko Andriejaus Sacharovo gimtadienius.

Naujųjų 1988 metų išvakarėse Maskvos televizija perdavė tuojau po M. Gorbačiovo kalbos JAV prezidento R. Reagano kalbos visą tekstą. Daugelis kalinių palydėjo ilgais plojimais Prezidento labai šiltą ir žmonišką kalbą. Šių ovacijų nesulaukė lagerių šeiminkas M. Gorbačiovas.

Uralo politiniai kaliniai buvo labai susirūpinę, ar naujas JAV vadovas tęs prezidento R. Reagano kovos už žmogaus teises politiką. Ir labai apsidžiaugėme sužinoję, kad Respublikonų partija kandidatais į JAV prezidentus iškėlė George Bush ir Don Quale. Ir tuojau pat mes, Uralo politiniai kaliniai, nubalsavome už juos. O mūsų maldos, sujungtos su kančia, matyt, pasiekė dangų ir Dievas paveikė amerikiečius pasekti mūsų pavyzdžiu.

Tegul Dievas laimina naujos Amerikos administracijos darbus ir žygius. Amerika ir tik Amerika gali išgelbėti tautas iš baisiosios komunistų vergijos.

Man Dievas gausiai atlygino už ilgametę kančią: keturis kartus buvau sutikęs didįjį popiežių Joną Paulių II, JAV viceprezidentą D. Quale (Senato rūmuose jis man įteikė Pueblo žymenį) ir dabar Jus, Pone Prezidente, Dievui laiminant, gyvuokite ilgiausius metus.

Kun. Alfonsas SVARINSKAS

Šv. Kazimieras – Vatikano pašto ženkluose

Šiomet sukanka 400 metų, kai karalaitis Kazimieras - Lietuvos globėjas - pradėdamas garbinti su derama iškilme. 1604-ųjų gegužę vilniškiai ir sostinės svečiai - šventė didžiulę šventę, iškilmingai žingsniuodami triumfo eisenoje Vilniaus gatvėmis dangiškojo užtarėjo garbei. Buvo iškilmingai pašventintas pirmosios Šv. Kazimiero titulo šventovės kertinis akmuo.

Minint šią iškilmę, Vilnius šiomet pasirengė deramai prisiminti to laikotarpio įvykius: iškilmingomis šv. Mišioms Arkikatedroje Bazilikoje prie šventojo karsto, tauria muzika, teatralizuota eisena Vilniaus gatvėmis ir renginiais, nusitęsiančiais visus metus. Todėl šie metai skelbiami šventojo Lietuvos globėjo Kazimiero jubiliejiniais metais.

Visai atsitiktinai, vartydamas savo gausią pašto ženklų kolekciją, aptikau keletą su šv. Kazimieru susijusių ženklų. Tai mane padarėsi plačiau pasidomėti šia tema.

Tačiau likau nuvilintas, nes neradau nė vieno Lietuvoje išleisto pašto ženklų - nei Nepriklausomos Lietuvos 1918-1940 metų, nei Lietuvos Respublikos 1990-2002 metų pašto ženklų kataloguose.

O 1959 m. Vatikane, minint šv. Kazimiero 500-ąsias gimimo metines, ir 1984 m., minint 500-ąsias mirties metines, buvo išleista po du pašto ženklus. Šių Lietuvos okupacijos metais sukurtų pašto ženklų autoriai yra lietuvių dailininkai V. K. Jonynas ir R. Viesulas. Šiandien retas kolekcininkas gali pasidžiaugti tais ženklais, kurių priešpaudos metu nedaug patekdavo į Lietuvą. Tačiau jie visame pasaulyje garsina Lietuvos globėjo vardą.

O gal Lietuvos pašto viršininkai tiesiog pamiršo šv. Kazimierą ir galimybę tokiu būdu jį pagerbti? Tad noriu priminti, kol ne vėlu, nes pašto ženklas tik iš pirmo žvilgsnio paprastas popieriaus gabalėlis, tačiau laikomas geriausią valstybės vizitine kortele, kuria, vertinant ir mokant skaityti, galima papildyti savo žinias net ir apie tolimiausią pasaulio šalį. Jis tapo istorijos pasakotoju mūsų kartos žmonėms. Tačiau šiandien Lietuvoje liko nedaug mylinčiųjų tuos mažus paveikslėlius, nors jie, kaip tikrosios civilizacijos dokumentai, aistringai tebededami į rinkinius, kurie tampa tikromis meno vertybėmis.

Manoma, kad tarp mūsų iš naujo išsižiebs vilties kibirkštėlė ateinančioms kartoms, kurios mokės įvertinti ir deramai įamžinti istorijai brangius įvykius ir Lietuvos istoriją veikusių asmenis.

Marius Dyglys

Skaitytojai rašo

2004.05.29

Gerbiamieji,

Po ilgos kelionės (išsiųstas gegužės 7 d., gautas gegužės 29 d.) šiandien mane pasiekė *Darbininko* gegužės numeris. Kaip ir visada – įdomus ir turiningas. Tačiau beskaitydamas 39-tų politinių studijų Los Angeles aprašymą, pastebėjau, kad – „jk“, ar tai nerado reikalo, ar užmiršo, paminėti vieną programos dalį.

Studijose buvo ir du pranešimai apie tuo laiku Lietuvoje vykusią prezidentinę krizę. Vienas pranešimas (dr. A. Kanaukos) pristatė tuometiniam prezidentui R. Paksui palankius punktus. Antrasis pranešimas (P. Algio Raulinaičio) perdavė prezidentui nepalankius faktus. Pranešimai sukėlė gyvas diskusijas ir jų buvimas pasiekė net Australiją, o Lietuvos kelio forumas, Lietuvoje, atspausdino abu pranešimus.

Noriu atitaisyti šį praleidimą, kad nebūtų, kaip rašo p. Juozas Kojelis tame pačiame *Darbininko* numeryje, straipsnyje *Kodėl pokyčiai Lietuvoje skausmingi?* „mažmožiai išpučiami, ryškūs objektai nepastebimi“.

Tikiuosi, kad *Darbininko* redakcija šį papildymą atspausdins.

Pagarbiai,

P. Algis Raulinaitis

* * *

“Darbininko” redakcijai
Brooklyn, NY

2004.06.07

Dėkoju p.P. Algiui Raulinaičiui už gan dažnus mano klaidų pataisymus. Bet yra pavojus, kad ir klaidų taisytas gali pats suklysti. Taip paprastai atsitinka dėl atminties prisilpimo, logikos trūkumų arba nesuprantamo ryžto žūtbūt kitą viešai pamokyti.

Priežastis, kodėl nepaminėjau dr. Algirdo Kanaukos ir P. Algio Raulinaičio diskusijų “Dabartinė politinė krizė Lietuvoje” klausimu, labai paprasta.

Atidarydama 39-ųjų politinių studijų svarstymus Los Angeles Lietuvių fronto bičiulių sambūrio pirm. Žibutė Brinkienė tarė; “Šių metų studijų tema – Laisvės kovų atminimas – pasirinkome, norėdami paminėti tris mūsų frontininkų sąjūdžiui svarbias datas”: prof. Juozo Brazaičio gimimo, “I Laisvę” žurnalo pasirodymo ir partizanų ginkluoto pasipriešinimo pabaigos sukaktis. Toks buvo valdybos nutarimas. Diskusijos kontroversiniu Lietuvos prezidento Pakso klausimu į programą buvo įjungtos paskutiniu momentu kaip tam tikras nukrypimas nuo pagrindinės temos. Popietinėje sesijoje specialiai apie tai kalbėjo pirmininkė ŽB. Ji pabrėžė, kad tuo klausimu pasisakyti kompetentinga tik LFB taryba. Štai kodėl savo reportaže sąmoningai tų diskusijų nepaminėjau. Žinoma, p. Raulinaitis turi teisę manyti, kad tos diskusijos buvo toks didelis “objektas”, kurį pastebėjo net tolimoji Australija.

Juozas Kojelis, Santa Monica, CA

(atkelta iš 7 psl.)

šis netikinčio Žeruočio prašymas tiek nustebino, kad maloniai atsiliepiu:

- Kodėl ne? Vietos yra. Ar sutarei su kuo nors po mūsų prie bažnyčios susitikti?

- Su kuo galėčiau susitikti... Nieko nepažįstu.

- Tai kam tau bažnyčia?

- Nežinau, kaip aiškinti. Persigalvoju.

- Ką persigalvojai? – spaudžiau Žeruoči.

- Daugelį dalykų. Ir vieną, ir kitą, ir trečią. Daugelį dalykų. Kai nežinau, kas bus, tai ir bažnyčiai galima nusilenkti. Nepakenks. Ypač tokiam amžiuje, kai mirti nenori, o prakeikta mirtis po tavo langu su plakatu demonstruoja. Kas neprisiriša prie vienos tvoros pusės, tam ir tvora sumažėja. Kas nuo bažnyčios bėga, jau tik vienoje tvoros pusėje tupi.

- Kodėl persigalvojai, kas tavo nuomonę staiga pakeitė?

- Labiau į poterių įsigilinau.

- Gera, kad juos dar prisimeni. Tačiau mūsų poteriai ir maldos yra suprantamos be narstymų po gilumas. Gilumas mėgsta lydeką, o vištos, nuo jų bėgamos, net bando skristi. Dievą prašome kasdieninės duonos, vogčiomis pagalvojame apie kumpio gabalėlį ir net skaidriosios lašą, prašome, kad pamirštų mūsų kiaulystes, ypač kai geras žmonas turėdami per petį žvilgčiodavom į jaunesnes.

- Ir kitaip yra. Poteriuose esama labai rimtų dalykų. Štai "Tikiu kūno iš numirusių prisikėlimą ir amžiną gyvenimą". Čia, kaimyne, ne juokas! Prisikelti ir amžinai gyventi... Vaikštai po daržą, papučia vėjelis, nuplaukia debesys, šviečia saulė... Ir duonelės yra. Gyvenimas gal vienam kitam apkarsta, bet čia yra maloniau, negu po velėną pūti.

Tik dabar man paaiškėjo nei gero, nei blogo, nei labai išmintingo Žeruočio susirūpinimas Šveicarijos bankais ir variniais karštais. □

48-toji LIETUVIŠKŲ STUDIJŲ SAVAITĖ

Dainavoje (Michigan valstijoje) šią vasarą bus **rugpjūčio 22-29 d.** Savaitę rengia Lietuvių Fronto bičiuliai. Numatytą studijų temą "*Pilnaties demokratija – idėja ir realybė*" nagrinės paskaitininkai: dr. K. Skrupskelis, dr. V. Bieliauskas, V. Valiusaitis, K. Keblys, A. Gečys, A. Raulinaitis ir kt. Užbaigiamajame poezijos ir literatūros vakare žada dalyvauti J. Gylienė, dr. J. Šalna ir V. Volertas. Tikslesnė savaitės programa bus paskelbta vėliau.

Kambarius užsisakyti galima pas Joną Urboną:

1418 W. Elmwood Ave., Clawson, MI 48017.

Tel.: (248) 435-0209

Laukiami bičiuliai ir visi malonūs svečiai.

j.b.

Ateitininkų Sendraugių savaitė Kennebunkporte, ME

Ateitininkų Sendraugių poilsio ir studijų savaitė šią vasarą įvyks **rugpjūčio 7 – 14 dienomis**, Kennebunkport, Maine, Tėvų Pranciškonų sodyboje.

Atvykę tą savaitę ne tik turėsite progą pasigrožėti Tėvų Pranciškonų sodyba bei Maino gamta, bet taip pat galėsite išgirsti įvairią vakarinę programą. Supažindiname su šios savaitės vakarinių programų eiga:

Tradicinį stovyklos atidarymo koncertą, rugpjūčio 7 dieną atliks pianistė **Dr. Frances Covalesky (Kavaliauskaitė)**.

Dr. Frances Covalesky

Danutė Mileika

Savaitės bėgyje išgirsime sekančius kalbėtojus:

Advokatas **Jonas Strimaitis** kalbės apie galutinį turto išdalimą, testamentus ir įgaliojimus.

JAV LB Krašto valdybos pirmininkė **Vaiva Vėbraite** kalbės apie JAV Lietuvių Bendruomenę ir jos veiklą.

Šiaurės Amerikos Ateitininkų Tarybos pirmininkė, **Nijolė Balčiūnienė** paskaitys pranešimą apie Ateitininkijos stovį Amerikoje ir Lietuvoje.

Kunigas **Vytautas Gedvainis**, Nekaltai Pradėtosios Marijos Seserų kapelionas, kalbės apie Katalikų Bažnyčią dabartinėje Lietuvoje.

Stovyklos užbaigimo koncertą, rugpjūčio 13 dieną išpildys jaunos jėgos Amerikos lietuvių kultūriniame gyvenime; tai operos solistė – **Danutė Mileika**, pianistas – **dr. Saulius Cibas**, ir moksleivės pianistės **Ona ir Emilija Rygelytės**.

Ateitininkų Sendraugių savaitės kapelionu bus **prelatas Albertas Kontautas**.

Stovyklon registruotis ir kambarius užsisakyti skambinkite į Pranciškonų Svečių namus, Kennebunkporte telefonu: (207) 967-2011.

Šių metų Ateitininkų Sendraugių stovyklos organizacinis komitetas susideda iš Juozo Rygelio, Eligijaus Sužiedėlio, Aldonos Rygelis, Kosto Norvilos, ir Alfonso Dziko.

A. Dzikas

Paminėtas Kalniškės partizanų mūšis

(atkelta iš 9 psl.)

kovojome. Kas šiandien sprendžia valstybės likimą? Mus buvusieji komunistai stumia į Rusijos glėbį. Dabartiniais vadovams terūpi karjera ir asmeninė nauda. Būkime budrūs, stenkimės padaryti viską, kad neateitų valdžion V. Uspaskich su savo nerealiais pažadais". A. Juškausko kalbą lydėjo pritarimo šūksniai.

Mintimis apie partizanus pasidalijo Kauno politinių kalinių ir tremtinių bendrijos pirmininkas V. Pavilionis. Jis kalbėjo apie dabartinę politinę situaciją Lietuvoje. Pasak kalbėtojo, sunkiai iškovotą nepriklausomybę reikia saugoti kaip akies vyzdį. Minėjime dalyvavo partizanas S. Čėpla - Vilkas, kuriam dabar 85 metai. Jo keturi broliai žuvo kovoje, o jis, praėjęs visą 25 metų Sibiro konclagerių siaubą, dabar laisvoje Lietuvoje nereabilituojamas, negauna jokios paramos iš valstybės. Labai keista, kad tokie dalykai vyksta. Kalbėjo dar vienas gyvas mūšio dalyvis V. Adomaitis-Agrastas. Jau 86 metų sulaukęs partizanas kalbėjo labai jaudindamasis, sakė, jog labai džiaugtųsi, jei mūsų valstybė klestėtų, o jis pats dar išvystų tos gerovės pradus. Kvietė neužmiršti tų, kurie kovojo ir žuvo už Lietuvos laisvę. Minėjimo pabaigoje buvo sugiedotas Lietuvos himnas, o paminklas partizanams pasipuošė gėlių puokštėmis. *XXI Amžius*

JAV LB KV pranešimas apie VIII-ją išeivijos Dainų šventę

JAV LB Krašto valdyba praneša, kad po daugel metų daina vėl skambės VIII-toje Lietuvių Dainų šventėje 2006 m. pavasarį Chicagoje. Paskutinė šventė Šiaurės Amerikoje įvyko 1991 m. gegužės 26 d. taip pat Chicagoje. Dainų šventės ruošėjas yra JAV ir Kanados Lietuvių Bendruomenės kartu su Šiaurės Amerikos Lietuvių Muzikos Sąjunga (ŠALMS).

JAV LB KV yra pakvietus **dr. Audrių Polikaitį** būti šios šventės organizacinio komiteto pirmininku. Pasitarus su Šiaurės Amerikos Lietuvių Muzikos sąjunga, JAV LB Krašto valdyba pakvietė **muz. Ritą Klierienę** būti šios šventės vyriausia meno vadove. Abu sutiko tapti vyriausiais šios šventės vadovais ir apsiimti atsakomybę už Dainų šventės ruošą. ŠALMS, JAV ir Kanados LB teikia jiems organizacinį bei finansinį užnugarį.

Tikimasi, kad VIII Lietuvių Dainų šventė sustiprins lietuviškų chorų veiklą užsienyje ir sukurs progą suburti visų kartų ir visų bangų lietuvių per meilę lietuviškai dainai.

JAV LB Krašto valdyba sveikina Audrių ir Ritą sutikusius imtis šio svarbaus darbo ir kviečia visus lietuvių jungtis ir visapusiškai jiems padėti, kad ši šventė taptų mums visiems džiaugsmo bei pasididžiavimo švente.

A. Dzikas

NY Maironio Mokyklos abiturientų išeistuvės (iš k.): Gen. konsulas New Yorke Mindaugas Butkus, 10-tos klasės auklėtoja Kornelija Vasiliauskaitė, mokyklos vedėja Audrė Lukoševičiūtė, abiturientai: Simona Vareikaitė, Mantas Valiūnas, Aistė Skardžiūtė, Agnė Sasnauskaitė, Emilija Guobytė, Elena Guobytė, Emilija Gaubaitė

VYZAS & ASSOCIATES, P. C.

ATTORNEYS AT LAW

Real Estate - Zoning & Land Use -
Commercial Litigation - Corporate Law
Bankruptcy - Wills, Trusts & Estates
Estate Administration - Personal Injury
Worker's Compensation - Municipal Court Matters
Employment Torts - Condominium Law

20 DAVIS AVENUE
KEARNY, NEW JERSEY 07032
(201) 998 - 2211

Licensed in New Jersey and New York

*Kviečiame paremti TAUTOS FONDA
savo darbu ir aukomis.*

*Remdami TAUTOS FONDA remiate Lietuvos švietimą
ir demokratijos įtvirtinimą Lietuvoje.*

TAUTOS FONDAS
LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION, INC.

Aukos siūsti:

307 W. 30th St. tel: (212) 868 - 5860; (212) 868 -5815
New York, NY 10001 eLpaštas:TAUTFD@aol.com

KODIS FUNERAL HOME

63 - 06 Flushing Ave.
Maspeth, NY 11378

*Suteikia garbingas laidotuves
Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse*

Edward A. Kodis - Funeral Director
Kreipkitės
tel.: (718) 326-1658

Mieli skaitytojai,

NUOŠIRDŽIAI PRAŠOME
prisiųskite savo auką už praėjusius metus.
Nežiūrint, kokio dydžio, svarbu, kad
-- remiate mūsų spaudą,
-- įvertinate mūsų pastangas ir
-- norite gauti "Darbininką" ir ateinančiais
metais.

"DARBININKO" Administracija

ADMINISTRACIJA PRANEŠA:

Čia skelbiame pavardes tų skaitytojų, kurie aukėjo
2002 - 2004 metų "Darbininko" prenumeratai ir jų
čekius gavome iki birželio 15 d.

Po 500 dol.: Lithuanian Citizens Society, Pittsb. PA.

Po 100 dol.: Nida Brinkis, West Covina, CA; John
Chesnes, Hebron, CT; Vytautas Gintoff, Mountain Dale,
NY; Antanas Minelga (už Aleksandrą Gylienę), Olym-
pia, WA.

Po 70 dol.: Alfonsas Mikolainis, Franklin, NH.

Po 50 dol.: Juozas Kazlauskas, Waterbury, CT;
George Levinskas, Creve Coere, MO; Zigmąs Ba-
cevicus, Baltimore, MD; Bronė Karaska, Delran, NJ;
Gediminas Rajeckas, Maspeth, NY; Stasė Kaselis,
Clemmons, NC; Eleonora Liobe, Wilkes Barre, PA.

Po 40 dol.: Bernardas Vilcinskas, Kensington, CT;
Julia Tamkewicz, Pittsburgh, PA. (bus daugiau)

Už visas aukas nuoširdžiai dėkojame

**Aukos Kretingos Pranciškonų
"RŪPESTĖLIŲ" labdaros valgyklai**

A. a. Mikalinos Vidmantienės šviesiam atminimui
"Rūpestėlių" labdaros valgyklai 100 dolerių aukoja Vita
ir Vidmantas Matusaiciai, Livingston, NJ.

Šv. Antano garbei 200 dol. aukoja "Rūpestėlių"
labdaros valgyklai Laima Platerienė, Bethesda, MD.

Kun. Vytas Memėnas, Joliet, IL., aukoja 2,000 dol.
ir rašo: 6/01/04

Gerbiamas Kunige Giedgaudai,

Laiške rasite 2,000 dol. čekį Kretingos Rūpestėlių
valgyklai ir našlaičiams.

Gegužės mėn. 15-16 dienomis sakiau pamokslus St.
Walter parapijoje, Roselle, IL., apie Lietuvos vargus ir
sunkią padėtį. Amerikiečiai per 5 šv. mišias suaukėjo
7,134.00 dol. Dalį siunčiu Jums, o kiti išdalinti
Panevėžio ir Kaišiadorių vyskupijoms, o taip pat
Putnam, CT, seselėms.

Kai pradėjau šią misiją (birželio mėn 1999 m.), per
penkerius metus surinkau iš viso 203,650.00 dolerius.
Kretinga iš tos sumos gavo 45,000.00 dol.

Su malda, In Christo,

kun. Vytas Memėnas

Kun. Vitas Memėnas, kuris jau buvo išėjęs į pensiją,
š. m. gegužės 9 d. Joliet vyskupo Joseph L. Imesch buvo
paskirtas į Šv. Antano parapiją laikinuoju admi-
nistratorium. Čia jis dirbo 1962 - 1967. Sveikiname kun.
Memėną, kad sutiko nutraukti užtarnautą poilsį ir vėl
užimti tokias svarbias parapijos vadovo pareigas.
Linkime jam nuolatinės Dievo palaimos. Akvilės
Virbalienės, "Rūpestėlių" vadovės vardu, dėkojame jam
už dosnumą, atjautimą vargstančių vaikučių ir
suaugusiųjų žmonių,

Linksmų atostogų visiems mieliems skaitytojams!

Šis „Darbininko“ numeris (dėl atostogų) skirtas liepos ir rugpjūčio mėnesiams. Jis turėjo būti atiduotas spaustuvei birželio 25 d. (dėl spaustuovės atostogų). Lietuvoje prezidentinių rinkimų antras ratas vyko birželio 27 d., todėl mes negalėjome paskelbti rinkimų rezultatų. Pirmojo rato rinkimų rezultatai yra paskelbti antrame puslapyje.

Baisiojo Birželio minėjimas, kurį surengė LB Brooklyn-Queens apylinkės valdyba, įvyko birželio 13 d. Apreiškimo par. salėje. Pagrindinis kalbėtojas buvo gen. Konsulas Mindaugas Butkus. Jis prisiminė trėmimus Lietuvoje, tremtinių kančias ir sunkumus sugrįžti į Lietuvą. Lietuvoje ta diena vadinama „Gedulo ir Vilties diena“. Tremtinių prisiminimus paskaitė dr. Valdonė Gaubienė, dr. Algis Pliura ir Tadas Alinskas. Po minėjimo buvo pateikti lietuviški pietūs, tęsėsi pabendravimas.

Kviečiame asmenis, kurie 1968-1969 m. priklausė Lietuvos Vyčių 41-mai kuopai į **SUSIRINKIMĄ**, kuris įvyks šeštadienį, š. m. spalio 16 d. 1-4 val. popiet. Apreiškimo par. salėje. Atsivežkite prisiminimus, nuotraukas ir kt. Apie dalyvavimą praneškite man – cassielioabe@yahoo.com

Šis „Darbininko“ Nr. 7/8 (28/29) išsiunčiamas liepos 6 d. Sekantis rugsėjo numeris išeis jau po atostogų rugpjūčio 29 d.

VJ Atsimainymo parapijos žinios

Maldininkų kelionė autobusu į National Shrine Washington, DC, įvyks šeštadienį, 2004 m. spalio 23 d. Autobusas išeis nuo mūsų parapijos ir sugrįš tą pačią naktį. Kaina - 50 dol. asmeniui. Kviečiame prie šios kelionės prisidėti – dar yra tuščių vietų. Dėl daugiau informacijų skambinti diakonui Bill tel.: (718) 720-2327. Daugiau informacijų – kituose „Darbininko“ numeriuose.

Monika Vygantaitė ir Paulius Sabalis susituokė š. m. gegužės 29 d. Vyskupas P.A. Baltakis, OFM, mišių metu palaimino jų santuoką. Mišias koncelebravo ir kun. Vt. Volertas, V. Atsimainymo par. vikaras.

Petras James Winkler, James ir Kristinos (Vygantaitės) Winkler sūnelis, buvo pakrikštytas gegužės 30 d. 11:30 v. lietuviškų mišių metu.

Laurynas Borisevičius ir Jūratė Urbonavičiūtė priėmė santuokos sakramentą š. m. birželio 12 d., 2 val. popiet.

Vytauto Kernagio koncertas įvyko birželio 12 d. V. Atsimainymo par. salėje. Koncertą suorganizavo Lietuvių Piliečių klubo valdyba Lietuviškai radijo programai paremti. Pirmoje dalyje solistas padainavo savo sukurtas dainas, kurios buvo gerai pažįstamos naujesiems imigrantams. Jis sau akomponavo akustine gitara, vėliau – pianinu. Antroje dalyje dainavo linksmas klausytojams pažįstamas dainas. Koncertas praėjo sėkmingai.

Lietuvių Susitikimo šventė - Piknikas Nekaltai Pradėtosios Marijos Seserų sodyboje, Putnam, CT, įvyks liepos 25 d. Daugiau informacijų rasite skelbime paskutiniame viršelio puslapyje.

Studijų dienas Kaune rengia / *Laisvę fondo* Lietuvos filialas. Jos vyks liepos 29 - rugpjūčio 1 dienomis. Pagrindinė tema - „Demokratijos pamokos ateities Lietuvai“. Vykstantieji tuo metu į Lietuvą, kviečiami dalyvauti.

Tėv. Kornelijus A. Bučmys, OFM, ilgametis „Darbininko“ redaktorius, mirė 1999 m. rugpjūčio 16 d. Pagerbdami jo penkerių metų mirties sukaktį, spausdiname vieną iš jo parašytų vedamųjų straipsnių šio nr. 3-čiame psl.

Mirė ELENA BALKEVIČIENĖ- BALKUS

Pranešame giminėms ir pažįstamiems, kad š. m. birželio 7 d. Brooklyn, NY, mirė mūsų brangi motina Elena Balkevičienė-Balkus, sulaukusi 84 metų amžiaus.

Gimė Lietuvoje, į Ameriką atvyko 1948 m. Gyveno Brooklyn, NY, o žiemos metu išvykdavo į St. Petersburg, FL. Priklausė Lietuvių Bendruomenei ir kitoms organizacijoms.

Buvo pašarvota Clavin laidotuvių namuose Brooklyn, NY. Birželio 10 d. po maldų laidotuvių koplyčioje, kurias sukalbėjo kun. V. Volertas, Atsimainymo par. vikaras Maspeth, NY, buvo palaidota Cypress Hills kapinėse šalia savo anksčiau mirusio vyro Antano. Nuliūdime liko trys sūnūs: Arūnas ir Alis Brooklyn, NY, Rimvydas su žmona Rūta – Floridoje. Dar liko: brolis Stasys Kudokas su šeima Lietuvoje ir pusseserė Leokadija Balnienė Floridoje. Prašome vėlionę pažinusių pasimelsti už jos sielą. Sūnūs ir kiti artimieji

DARBININKAS

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207

Monthly Newsletter
Published by Franciscan Fathers
Editorial & Business Office
tel.: 718-827-1351
fax: 718-827-2046
e-mail: darbininkas@hotmail.com

Redaguoja ir rankraščius savo nuožiūra taiso
REDAKCIJINĖ KOMISIJA.

Pranciškonui suteikti dijakono šventimai

Br. Raimundas Bukauskas, OFM, iš Vilniaus, buvo išventintas dijakonu š.m. birželio 4 d. Kennebunkport, ME.

Šventimų ceremoniją atliko Portland, ME, vyskupas Richard Malone. Iškilmės vyko pranciškonų vienuolyno koplyčioje 7:30 val. vak. Šventimų mišias koncelebravo dešimt kunigų.

Prieš mišias vienuolyno valgomajame buvo iškilmių vakarienė. Čia dalyvavo visi vienuoliai ir buvo pakviesti Br. Raimundo draugai iš seminarijos ir kiti artimieji. Iš New Yorko buvo atvykęs Tėv. Pranciškus Giedgaudas, OFM, kun. Juan Dielinikaitis ir kt.

Br. Raimundas šešeris metus studijavo *Holy Apostoles* seminarijoje Cromwell, CT.

Šių metų pabaigoje jis bus išventintas kunigu.

Savaitgalius Br. Raimundas praleidžia Kennebunkporto pranciškonų vienuolyne, padėdamas vienuolyno

Šventimų ceremoniją atlieka vysk. P. Malone. Br. Raimundas Bukauskas klūpo, kairėje stovi vienuolyno viršininkas Tėv. Jonas Bacevičius, OFM.

viršininkui Tėv. Jonui Bacevičiui įvairiuose darbuose. Sveikiname dijakoną Raimundą ir džiaugiamės didėjančia pranciškonų šeima.

Pr. G.

JAV KULTŪROS TARYBOS PRANEŠIMAS SPAUDAI

2004 m. kultūros premijoms yra sudaryta viena komisija: pirmininkė Marija Remienė ir nariai – Danutė Bindokienė, Nijolė Pupienė, Magdalena Stankūnienė, Vitalija Pulokienė, Leonas Narbutis ir Kazys Skaisgirys. Šiais metais bus šešios premijos: spaudos darbuotojo, dailės, muzikos, aktorius, radijo darbuotojo ir tautinių šokių mokytojo. Premijų mėcenatas – Lietuvių Fondas.

Premijoms kandidatus iš JAV gy-

venančių tarpo siūlo lietuvių visuomenė. Pasirašytame laiške, su siuntėjo adresu, komisijos pirmininkei pristatoma: kandidato vardas, pavardė, adresas, telefonas ir bent trumpai raštu apibūdinama siūlomo kandidato-asmens veikla. Pasiūlymus siųsti LB Kultūros tarybos pirmininkei Marijai Remienei, 2841 Denton Ct., Westchester, IL 60154 iki rugsėjo 1 dienos.

JAV LB Kultūros taryba

Valdas Tutkus vadovaus Lietuvos kariuomenei

Brigados generolas Valdas Tutkus taps Lietuvos kariuomenės vadu. Birželio 10d. Seimas vienbalsiai, 75 balsais "už" pritarė jo kandidatūrai. V. Tutkus šiame poste pakeis kadenciją baigusį generolą majorą Joną Kronkaitį. Pagal Lietuvos Konstituciją, valstybės kariuomenės vadą skiria ir atleidžia Prezidentas, pritarus Seimui. V. Tutkus kandidatūrai pritarė Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas, valdančiosios Socialdemokratų ir Socialliberalų, opozicinės Tėvynės sąjungos, Liberalcentristų frakcijos, taip pat Liberaldemokratų ir kitos frakcijos. Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas Alvydas Sadeckas pažymėjo, kad V. Tutkus turi gerą išsilavinimą ir didelį autoritetą tarp karių. 1960 m. gimęs V. Tutkus yra baigęs Taškento aukštąją karo pėstininkų mokyklą, Frunzės karo akademiją ir NATO gynybos kolegiją Romoje. 1991 m. V. Tutkus buvo Krašto apsaugos departamento Mokomojo junginio vado pavaduotojas, MPB "Geležinis vilkas" vado pavaduotojas, 1992-1993 metais – Krašto apsaugos ministerijos Jungtinio štabo viršininkas. Vėliau V. Tutkus buvo kariuomenės vado pavaduotojas, LR karinis atstovas prie NATO ir VES bei gynybos atašė Belgijos Karalystei, nuo 2001 m. rugpjūčio – Lietuvos kariuomenės lauko (sausumos) pajėgų vadas. Tą pačią dieną Seimas priėmė nutarimą, kuriuo pritarė kadenciją baigusio gen. majoro J. Kronkaitio atleidimui iš LR kariuomenės vado pareigų. Aukštai vertindami J. Kronkaitio nuopelnus Lietuvos kariuomenei, Seimo nariai neslėpė, kad apgailestaudami balsavo už tai. "Balsuoti tikrai nelengva", – pabrėžė Tėvynės sąjungos frakcijos narė Rasa Juknevičienė. Kitas šios frakcijos atstovas Vytautas Landsbergis užtikrino, kad Lietuvos valstybė niekada nepamirš J. Kronkaitio nuopelnų atkuriant Lietuvos kariuomenę tokio lygio, koks atitinka NATO standartus ir net pranoko kaimyninių šalių pasiekimus. **Elta**

Knygos - geriausia dovana

"Darbininko" administracija skelbia knygų išpardavimą, kuris tęsis visus 2004-uosius metus. Knygos yra išparduodamos labai žemomis kainomis. Prašome visų skaitytojų pasinaudoti tuo išpardavimu, jei ne dabar, tai ateityje.

Laukiame Jūsų,
mieli skaitytojai, nuomonių,
patarimų ir pasiūlymų
"Darbininkui":
tel.: 718-827-1351
fax: 718-827-2046
e-mail:
darbininkas@hotmail.com

sekmadienį, liepos 25 d.

Nek Pr. Marijos Seserų
vienuolyno sodyboje

PUTNAM, Connecticut

METINIS PIKNIKAS

Lietuvių Susitikimo Šventė

11:00 Koncelebruotos Šv. MIŠIOS

- Pagrindinis celebrantas:

Kunigas Vytautas Gedvainis,
Vienuolyno kapelionas

12:00 VAIŠĖS, užsiėmimai

3:00 Neringos stovyklautojų PROGRAMA

- Vėliavų nuleidimas

4:00 Didžiųjų dovanų TRAUKIMAS

4:30 MALDOS VALANDĖLĖ koplyčioje

*Atvykite pabendrauti ir pasidžiaugti -
pasikvieskite ir savo draugus!*

SOCIETY OF FRANCISCAN FATHERS OF GREENE, ME

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207-1999

RETURN SERVICE REQUESTED

Non-Profit Org.

U. S. Postage

PAID

BROOKLYN, N.Y.

Permit NO 5417